

TÜRKİYE - AB MALİ İŞBİRLİĞİ

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY FOR EU AFFAIRS

TÜRKİYE - AB MALİ İŞBİRLİĞİ

İçindekiler

TÜRKİYE – AB MALİ İŞBİRLİĞİ	1
I. Türkiye – AB Mali İşbirliği Sürecinde Geline Aşama	1
Adaylık Öncesi Mali Yardımlar (1964-1999)	2
Adaylık Sonrası Dönem (2000-2006)	2
Katılım Öncesi Yardım Aracı (2007-2013) (Instrument for Pre-accession Assistance - IPA)	4
IPA Bileşenleri	5
IPA-I Geçiş Dönemi Desteğı ve Kurumsal Yapılanma	14
IPA-II Sınır Ötesi İşbirliği	15
IPA-III Bölgesel Kalkınma	17
IPA –IV İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi	18
IPA-V Kırsal Kalkınma	20
II. Avrupa Birliği Hibe Programları Kapsamında Sivil Toplum Kuruluşlarına Sağlanan Destekler	21
Sivil Toplum Kuruluşları AB Mali Yardımından Nasıl Faydalanır?	21
AB Projeleri ile ilgili Doğru Bilinen Yanlışlar !	22
AB Hibe Programlarına Proje Başvurusu için Gerekli Dokümanlar	22

Hibe Programları İçin Takip Edilmesi Gereken Web Sayfaları	24
Katılım Öncesi Yardım Kapsamında Uygulanan AB Hibe Programları	25
Avrupa Birliği Bakanlığı Tarafından Yürütülen Projeler	26
Valiliklerin AB Sürecinde Etkinliğinin Artırılması Projesi	26
Jean Monnet Burs Programı	27
Belediyeler AB'ye Hazırlanıyor Projesi	28
AB ile Türkiye Arasındaki Sivil Toplum Diyaloğunun Geliştirilmesi Projesi –II	29
Sivil Toplum Kuruluşlarına Sağlanacak Önümüzdeki Dönemdeki Hibe Programları	31

TÜRKİYE – AB MALİ İŞBİRLİĞİ

I. TÜRKİYE – AB MALİ İŞBİRLİĞİ SÜRECİNDE GELİNER AŞAMA

27 üyeli Avrupa Birliği (AB), insan hakları ve pazar ekonomisi konusunda ortak değerleri paylaşan ülkelerden oluşmaktadır. Gerek bu ülkelerin iç ekonomik ve sosyal gelişmelerine destek olmak gerekse ülkelerarası gelişmişlik düzeyini dengelemek amacıyla hibe ya da kredi şeklindeki çeşitli mali araçlar halinde önemli miktarlarda kaynak harcamaktadır. AB, aynı zamanda gerekli gördüğü hallerde üçüncü ülkelere de mali yardımlarda bulunmaktadır.

Bunların yanı sıra, AB'ye üye olmak için başvuran ve adaylığı resmen tescil edilmiş ülkelere özel mali destekler verilmektedir. 1999 yılı Helsinki Zirvesinde adaylık statüsü kazanan Türkiye ile birlikte halihazırda beş aday ülke¹ (Türkiye, *Hırvatistan*, *Makedonya*, *Karadağ* ve *İzlanda dahil*), katılım öncesi yardım adı verilen artırılmış bir mali yardımdan faydalanmaktadır. Ayrıca henüz adaylık statüsü kazanmamış olup Avrupa'da yer alan ve adaylığı çok kısa vadede muhtemel görülen dört potansiyel aday ülke de (*Arnavutluk*, *Bosna Hersek*, *Sırbistan* ve *Kosova*) paralel bir mali yardım kapsamına girmektedir. Söz konusu yardımlar, ülkelere AB üyeliği süreci kapsamında AB müktesebatına uyum ve uygulama yönünde almaları gereken siyasi, ekonomik, yasal ve idari tedbirler için mali kaynak sunmaktadır.

Türkiye ile AB arasındaki mali işbirliği ilişkisi adaylık öncesi ve sonrası olmak üzere iki ayrı evrede değerlendirilebilir.

¹ 27 Temmuz 2010 tarihinde aday ülke statüsü kazanan İzlanda bu yardımlardan 2011 yılından itibaren yararlanmaya başlamıştır.

Adaylık Öncesi Mali Yardımlar (1964-1999)

1964-1995: 1963 tarihli Türkiye-AT Ortaklık Anlaşmasından 1996 yılında imzalanan Gümrük Birliği'ne kadar geçen süre Türkiye'nin mali yardımlardan mali protokoller aracılığıyla yararlandığı ve bu kapsamda üçüncü ülke olarak görüldüğü bir dönemdir. Bu dönemde çoğu kredi niteliğinde toplam 1 milyar avro kullanılmıştır..

1996-1999: Türkiye ile AT arasında bir Gümrük Birliği tesis edilmesinden adaylık statüsü kazandığımız 1999 yılına kadar olan dönemde Gümrük Birliği'ne bağlı yeni ihtiyaçların karşılanmasına yönelik yardımları içermektedir. Bu dönemde çoğu kredi şeklinde kullanılan toplam yardım 755 milyon avro tutarındadır.

Bununla birlikte, Türkiye 90'lı yıllarla beraber Avrupa-Akdeniz ortaklığı bünyesinde finanse edilen MEDA (Mediterranean Economic Development Area) programı altındaki hibe nitelikli fonlardan yine üçüncü ülke sıfatı ile yararlanmıştır. 1996-1999 dönemine yönelik MEDA-I Programı kapsamında destek sağlanan 55 proje için Türkiye'ye 376 milyon avro taahhüt edilmiştir. Bunun yanı sıra, Birlik üyesi olmayan Akdeniz ülkelerine Avrupa Yatırım Bankasından kredi sağlanması amacıyla oluşturulan EUROMED sistemi altında, Türkiye'ye 1997-1999 dönemi için 205 milyon avro tutarında kredi sağlanmıştır.

Adaylık Sonrası Dönem (2000-2006)

1999 yılında aday ülke konumuna gelen Türkiye, 2001² sonu itibarıyla hibe nitelikli fonlardan tek bir çerçeve altında yararlanmaya başlamıştır. Buna göre, Türkiye'ye adaylık sürecindeki yasal ve kurumsal düzenlemeleri yapabilmesi için projeler yoluyla yıllık 177 milyon avro verilmesi öngörülmüştür. 2002-2006 döneminde

2 17 Aralık 2001 tarihli Türkiye için Katılım Öncesi Mali Yardıma Dair Çerçeve Tüzük

Türkiye yaklaşık 1,3 milyon avroluk fonu toplam 164 proje için kullanmıştır (Tablo-1).

Tablo 1. 2002-2006 Döneminde Türkiye Tarafından Kullanılan AB Mali Yardımları (milyon avro)

Yıl	2002	2003	2004	2005	2006	TOPLAM
Bütçe	126	144	250	300	500	1.320
Proje Adedi	18	28	38	35	45	164

Söz konusu fonlar kurumsal yapılanma (%30), AB müktesebatına uyum (%35) ile ekonomik ve sosyal uyumun (%35) temini için kullanılmıştır. Fonlar Türkiye'yi Topluluk programlarına katılım için de hazırlamayı amaçlamıştır.

Katılım Öncesi Yardımlar, Katılım Ortaklığı Belgesindeki öncelikler ve Ulusal Programda yer alan taahhütlerin gerçekleştirilmesi için kullanılmıştır. Bununla birlikte, ekonomik ve sosyal uyum kapsamındaki projelerin "Ön Ulusal Kalkınma Planındaki" stratejik çerçeveye uyması şartı aranmıştır.

Avrupa-Akdeniz ortaklığı çerçevesindeki MEDA-II Programı bu süreçte de devam etmiş olup, 2000-2006

döneminde kullanılmak üzere Türkiye için ayrılan miktar 890 milyon avrodur. Türkiye adaylık statüsünü aldıktan sonra 2002 yılından itibaren MEDA kapsamı dışında bırakılmıştır.

Avrupa Birliği bu süreçte mali yardımların ülke içinde etkin ve etkili şekilde kullanılması ve denetlenmesi için Türkiye'den bir Merkezi Olmayan Uygulama Sistemi kurulmasını talep etmiştir. 2001/41 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile tesis edilen sistemin³ temel aktörleri; Ulusal Mali Yardım Koordinatörü, Mali İşbirliği Komitesi, Ulusal Fon ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Ortak İzleme Komitesi ve Merkezi Finans ve İhale Birimi olarak belirlenmiştir.

Bu dönemde Türkiye reform sürecinin yarattığı ivmeyle, Ekim 2005 tarihinde Avrupa Birliği ile katılım müzakere-lerine başlamıştır. Üyeliğe uzanan yolda atılan bu adım gerek reformların gerekse bu reformları desteklemek üzere sağlanan mali yardımların nitelik ve niceliğini de-ğiştirmiştir. Enerjiden ulaşım, halk sağlığından tarıma kadar çok farklı ve kapsamlı alanlarda AB'ye uyumu amaçlayan müzakere süreciyle birlikte, toplumun pek çok kesimini etkileyen yasal ve idari değişiklikler artarak devam etmiştir. Bu nedenle toplumu söz konusu de-ğişikliklere hazırlamak üzere sağlanan mali yardım miktarında da geçmiş döneme kıyasla ciddi bir artış olmuştur.

Katılım Öncesi Yardım Aracı (Instrument for Pre-accession Assistance - IPA)

Yaşanan gelişmelere paralel olarak, Avrupa Birliği 2007 – 2013 yıllarına ait bütçe dönemiyle birlikte aday ülkelere sağladığı mali yardım mekanizmasında de-ğişikliğe gitmiştir. Buna göre aday ve potansiyel aday ülkelere yapılan mali yardımlar Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA)

3 Sistem Avrupa Komisyonu tarafından 8 Ekim 2003 tarihli bir Karar ile akredite edilmiştir.

adı altında birleştirilmiştir.

Beş bölüm halinde yapılandırılan IPA, geçiş dönemi desteği ve kurumsal yapılanmanın yanı sıra sınır ötesi işbirliği, çevre, ulaştırma, bölgesel rekabet, insan kaynaklarının geliştirilmesi ve kırsal kalkınma olarak belirlenen yeni alanlarda katılım öncesi mali destek sağlamaktadır. Ayrıca aday ülkeler, katkı payları kısmen IPA altında finanse edilmekte olan Topluluk Programlarına katılmaya devam etmektedir.

IPA Bileşenleri

- I. Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Yapılanma
- II. Sınır Ötesi İşbirliği
- III. Bölgesel Kalkınma
- IV. İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi
- V. Kırsal Kalkınma (IPARD)

IPA kapsamında 2007-2013 yılları itibarıyla bütçelenen toplam fon yaklaşık 11,5 milyar avro tutarındadır. Bu tutarın yaklaşık yarısını oluşturan 4,8 milyar avro, nüfus ve yüzölçümü büyüklüğü dikkate alınarak Türkiye için ayrılmış durumdadır. (Tablo-2)

IPA'nın temel amacı aday ülkenin AB'ye üye olma yolundaki ihtiyaç ve önceliklerine hizmet eden projelerin desteklenmesidir. Projeler aracılığıyla kullandırılan fonlar, AB müktesebatına uyumu ve bu uyum için gerekli idari kapasitelerin oluşturulmasını hedefler. Bununla beraber ekonomik ve sosyal uyumun sağlanmasına (bölgesel kalkınma, tarımsal ve kırsal kalkınma, sınır ötesi işbirliği ve KOBİ projeleri) yönelik projelerin de mali yardımlar içerisindeki payı gün geçtikçe artmaktadır.

Tablo 2. IPA Dönemi (2007–2013) Türkiye Mali Yardım Miktarları (milyon avro)⁴

BİLEŞEN	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Toplam
Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Yapılanma	256,7	256,12	239,55	217,8	231,26	227,49	246,28	1675,2
Sınır Ötesi İşbirliği	2,09	2,87	3,04	3,09	5,13	2,17	2,21	20,6
Bölgesel Kalkınma	167,5	173,8	182,7	238,1	293,4	356,8	378,0	1790,3
İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi	50,2	52,9	55,6	63,4	77,6	83,93	96,0	479,6
Kırsal Kalkınma	20,7	53,0	85,5	131,3	172,5	189,78	213,0	865,8
TOPLAM:	497,2	538,7	566,4	653,7	779,9	860,2	935,5	4831,6

4 Rakamlar, Avrupa Komisyonu'nun 12.10.2011 tarih ve 641 sayılı Kararı ile revize edilen "Çok Yıllı Endikatif Mali Çerçeve (2012–13)" belgesi esas alınarak güncellenmiştir.

IPA, aday statüsündeki ülkelerle (Türkiye, Hırvatistan, Makedonya, Karadağ ve İzlanda) potansiyel aday statüsündeki ülkeleri (Arnavutluk, Bosna-Hersek, Sırbistan ve Kosova) kapsamaktadır. (Tablo-3)

IPA bileşenlerinin programlanması ve önceliklerin belirlenmesinde, AB mali yardımının hangi sektörlerde kullanılabileceğine işaret eden ana belge "Çok Yıllı Endikatif Planlama Belgesi"dir (Multi-annual Indicative Planning Document - MIPD). Söz konusu belge 3 yıllık dönemler itibarıyla hazırlanmakta olup, ülkemizin katkılarıyla Avrupa Komisyonunca yıllık olarak revize edilmektedir. Komisyonun yeni yaklaşımı çerçevesinde, 2011-2013 dönemiyle birlikte uygulanacak projelerin, MIPD belgesinde belirlenen öncelikli sektörlerde yoğunlaşması hedeflenmiştir. Bu yaklaşımın amacı kısıtlı kaynakların daha spesifik alanlarda kullanılarak projelerin etkilerinin ve sonuçlarının çok daha hissedilir ve görünür hale gelmesidir.

Yeni mali yardım yaklaşımının hedeflerinden biri de, sonuçları daha görünür ve hissedilir projelerin uygulanması yoluyla tartışmaları ilerleyen aylarda başlayacak olan 2014-2020 AB bütçesinde ülkemize ayrılan payın daha da artırılmasıdır. Bu noktada, ülkemizin 2007-2010 döneminde sergilediği ve 2011-2013 döneminde sergileyeceği performans, hem yapılacak fon tahsisatı hem de genel anlamda Türkiye'nin AB'ye üyeliği konusunda üye ülke kanaatlerini olumlu yönde etkileyecektir. Bu dönemde ulusal çıkarlarımızın korunması doğrultusunda AB tarafından alınacak kararlarda etkili olabilme ve daha aktif şekilde belirleyici rol oynamaya matuf hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.

Tablo 3. 2007-2013 IPA Dönemi AB Mali Yardımının Aday ve Potansiyel Aday Ülkelere Göre Dağılımı⁵

	Yüzölçümü (km ²)	avro/km ²	Nüfus-2006	avro/Kişi	TOPLAM (avro) (2007-2013)	Oran
Türkiye	780.580	6.189	73.723.000	65,5	4.831.625.128	48,44%
Sırbistan	77.474	17.968	7.310.000	190	1.392.067.970	13,95%
Hırvatistan	56.542	17.689	4.456.000	224	1.000.177.027	10,02%
Bosna Hersek	51.209	12.859	4.622.000	142	658.501.243	6,6 %
Kosova	10.908	58.452	1.733.000	368	637.600.143	6,39%
Makedonya	25.433	24.349	2.114.000	292	619.290.031	6,2%
Arnavutluk	28.748	20.776	2.994.000	199	597.290.813	5,98%
Karadağ	14.026	16.870	662.000	357	236.625.200	2,37%
TOPLAM	1.044.920	9.544	97.614.000	102	9.973.177.555	100%

Not: Toplam IPA bütçesi içinde ayrıca, (2011-2013 yılları için) 30 milyon avro tutarında bir fon 2010 yılında aday ülke statüsünde kazanan İzlanda'ya ayrılmıştır.

5 Rakamlar, Avrupa Komisyonu'nun 12.10.2011 tarih ve 641 sayılı Kararı ile revize edilen 'Çok Yıllı Endikatif Mali Çerçeve (2012-13)' belgesine göre güncellenmiştir.

IPA kapsamındaki mali yardımlardan faydalanabilmek için, yararlanıcı ülkenin gerekli idari yapıları oluşturması zorunludur. Bu idari yapıların neler olduğu ve fonksiyonları ise, IPA Uygulama Tüzüğünde⁶ açıklanmaktadır. Yararlanıcı ülke, bu idari birim ve otoriteler arasında görevler ayrımını sağlamakla yükümlüdür. Söz konusu birim ve otoriteler kurulup işlemeye başladıktan sonra AB, yardım fonları üzerindeki yönetim yetkisini yararlanıcı ülkeye devretmektedir.

Türkiye, bu yeni mali yardım mekanizmasının işleyişini düzenlemek üzere Avrupa Komisyonu ile 2008 yılında bir IPA Çerçeve Anlaşması akdetmiştir⁷. Bu anlaşma gereğince ayrıca, Merkezi Olmayan Yapılanmanın IPA usul ve esaslarına uygun olarak yeniden düzenlenmesi amacıyla 2009/18 Başbakanlık genelgesi yayımlanmıştır. Söz konusu Genelge, Bakanlıkların yeniden yapılandırılmasına ilişkin KHK'ların yürürlüğe girişinin ardından en son 2011 /15 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile yeniden düzenlenmiştir. Yeni düzenlemede ayrıca, Avrupa Birliğinden sağlanan mali yardımların koordinasyonu ve izlenmesinden sorumlu farklı düzeylerde kurul/komiteler tesis edilmiştir.

Hali hazırda, Türkiye'de oluşturulmuş yapı ve fonksiyonlar şöyledir:

- **Yetkili Akreditasyon⁸ Görevlisi:** Ulusal Yetkilendirme Görevlisi ve Ulusal Fonun akredite edilmesi, izlenme-

6 1085/2006 sayılı Konsey Tüzüğü'nün uygulanmasına ilişkin 12 Haziran 2007 tarihli ve 718/2007 sayılı Komisyon Tüzüğü

7 11 Temmuz 2008 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Toplulukları Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) ile Temin Edilen Yardımın Uygulanması Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti'ne Sağlanan Avrupa Topluluğu Mali Yardımlarıyla İlgili İşbirliği Kuralları Hakkında Çerçeve Anlaşma.

8 Akreditasyon, yetkili bir kuruluş tarafından bir kişi ya da kuruluşun ürettiği ürün veya yaptığı hizmetin belirlenen uluslararası kabul görmüş kriterlere göre değerlendirilmesi, yeterliliğinin onaylanması ve denetlenmesi olarak tanımlanır.

si, akreditasyonun askıya alınması ve kaldırılmasından sorumlu olan, Hazine Müsteşarlığından sorumlu Bakan'dır. Sekreteryaya hizmetleri Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülür. (www.hazine.gov.tr)

- **Ulusal Katılım Öncesi Yardım (IPA) Koordinatörü:** Katılım Öncesi Yardımın genel koordinasyonunu sağlamak üzere Avrupa Birliği Bakanlığı Müsteşarı görevlendirilmiştir. Sekreteryaya hizmetlerini Avrupa Birliği Bakanlığı yürütür. Ulusal Katılım Öncesi Yardım Koordinatörü ayrıca, Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Yapılanma Bileşenine ilişkin programlama ve izleme sürecini yürütmek ve koordine etmek; Çerçeve Anlaşma, Sektörel Anlaşma(lar) ile Finansman Anlaşmalarını imzalamak ve Avrupa Komisyonuna iletmek; Stratejik Çerçeve Belgesi ve operasyonel programları Avrupa Komisyonuna iletmek görevlerini de yerine getirir. (www.ab.gov.tr)
- **Ulusal Yetkilendirme Görevlisi:** Avrupa Birliğinden sağlanacak fonların mali yönetimi, işlemlerin mevzuata uygunluğu ile yönetim ve kontrol sisteminin etkin işlemesinden sorumludur. Görev Hazine Müsteşarı'na verilmiştir.
- **Stratejik Koordinatör:** Katılım Öncesi Yardım Aracının 3. ve 4. Bileşenleri kapsamında sağlanacak yardımların koordinasyonunu sağlamak üzere, Stratejik Koordinatör sıfatı ile Kalkınma Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı görevlendirilmiştir. Sekreteryaya hizmetleri Kalkınma Bakanlığı tarafından yerine getirilir. (www.dpt.gov.tr)
- **Ulusal Fon:** Hazine Müsteşarlığı bünyesinde bulunan Ulusal Fon, Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin sorumluluğu altında, Katılım Öncesi Yardım Aracı

çerçevesinde sağlanacak yardımların mali yönetimi ile görevlidir. (www.hazine.gov.tr)

- **Ulusal Yetkilendirme Görevlisi Destek Dairesi:** Hazine Müsteşarlığı bünyesinde bulunan Daire, Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin sorumluluğu altında Katılım Öncesi Yardım Aracı çerçevesinde oluşturulan sistemin izlenmesi ile görevlidir.
- **Program Otoritesi:** Katılım Öncesi Yardım Aracı 3. ve 4. Bileşenleri için ilgili operasyonel programların ve Katılım Öncesi Yardım Aracı 5. Bileşeni için Kırsal Kalkınma Programının hazırlanması ve uygulamanın yürütülmesinden sorumlu kurumlardır. Program otoriteleri ilgili mevzuat, Avrupa Birliği Müktesebatı ve uluslararası anlaşmalar çerçevesinde operasyonel programların hazırlanması, uygulanması ve izlenmesi, desteklenecek proje ve faaliyetlere ilişkin olarak, programlama, ihale ve sözleşme yapılması, proje ve faaliyetlerin yürütülmesi, ödemelerin yapılması, muhasebeleştirilmesi ile buna ilişkin kontrol, izleme ve değerlendirmelerin gerçekleştirilmesi, ilgili kurum ve makamlara görevleri ile ilgili bilgi, belge ve raporların intikali görevlerinin yerine getirilmesinden sorumludur.

Türkiye'de IPA 3. Bileşeni 'Bölgesel Kalkınma' alanında yetkili program otoriteleri Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı (<http://op.ubak.gov.tr>), Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (<http://www.ipa.gov.tr>) ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıdır. (<http://ipaweb.sanayi.gov.tr/>)

IPA 4. Bileşeni olan "İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi" ile ilgili program otoritesi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak belirlenmiştir. (<http://ikg.gov.tr/web/>)

IPA 5. Bileşeni olan “Kırsal Kalkınma” ile ilgili program otoriteleri ise Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (Yönetim Otoritesi) ile Tarımsal ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumudur. (www.tarim.gov.tr; http://www.tkd.gov.tr)

- **Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB):** Katılım öncesi mali işbirliği ile Katılım Öncesi Yardım Aracı 1. ve 2. Bileşenleri kapsamındaki ve ayrıca Katılım Öncesi Yardım Aracı 3. ve 4. Bileşenleri kapsamında Program Otoriteleri tarafından yapılan yetki devri çerçevesinde operasyonel programlara ilişkin projelerin, Avrupa Komisyonu tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun olarak ihale, sözleşme, ödeme ve raporlama işlemlerini yerine getirir. Katılım Öncesi Yardım Aracı 1. ve 2. Bileşende **Program Yetkilendirme Görevlisi**, Merkezi Finans ve İhale Birimi Başkanı’dır.

AB fonlarının ihale edilmesinde rekabet ortamının yaratılması AB kamu satın alma kurallarına göre yapılmaktadır. Başarılı başvuru/teklif sahipleriyle, projelerin uygulanması için üstlendikleri aktiviteler kapsamında, sözleşmeler imzalanır. Sözleşmeler beş çeşit olabilir; hizmet, mal alımı, inşaat işleri, hibeler, eşleştirme. Şeffaflık ve eşit muamelenin sağlanması için ihaleler ve teklif çağrıları düzenli olarak aşağıdaki web sayfalarında yayımlanır:

www.mfib.gov.tr; www.avrupa.info.tr; https://webgate.ec.europa.eu/europeaid

Projelerin zamanında, doğru ve başarılı biçimde uygulanmasını takiben, yüklenicilere MFİB tarafından ödemeleri yapılır. Bu ödemeler ancak yüklenicilerin yükümlülüklerini yerine getirmeleri ve AB satın alma kurallarına uymaları koşuluyla yapılır.

Tüm ihale sürecinde AB prosedürlerinin izlenmesini sağlamak üzere Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu, her projenin ihale ve sözleşme aşamasında önceden onay verir. Türkiye AB fonlarının uygulamasında, AB kural ve prosedürlerine göre sağlam finansman yönetimi tecrübesine sahip olduğunda “önceden onay” mekanizması “sonradan kontrol” mekanizması ile değişecektir.

- **Kıdemli Program Görevlisi:** Katılım Öncesi Yardım Aracının 1. Bileşeniyle ilgili olarak Program Yetkilendirme Görevlisinin genel sorumluluğu altında, projelerin teknik uygulamasından sorumlu olan yararlanıcı kuruluşlarda görevli personeldir. Proje hakkında yeterli bilgiye ve icra yetkisine sahip, uygun düzeyde yöneticiler arasından belirlenir.
- **Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu:** Katılım Öncesi Yardım Aracının 5. Bileşeni kapsamında, başvuru çağrı ilanlarına çıkılması, proje seçimi, sözleşme, ödeme ve raporlama işlemlerinin yürütülmesinden sorumludur.
- **Denetim Otoritesi:** Katılım Öncesi Yardım Aracının yönetim ve kontrol mekanizmalarının işlerliği ve etkinliğini denetlemek üzere Hazine Kontrolörleri Kurulu görevlendirilmiştir. (www.hazine.gov.tr)
- **Ulusal Otorite:** Katılım Öncesi Yardım Aracı 2. Bileşeni ile ilgili olarak, ülkemizin hâlihazırda katılım sağladığı ve önümüzdeki dönemde katılacağı programlarla ilgili çalışmaları Merkezi Finans ve İhale Birimi ile işbirliği içerisinde yürütmek üzere Avrupa Birliği Bakanlığı Ulusal Otorite olarak belirlenmiştir.

(www.ab.gov.tr)

- **İç Denetim Birimi:** Katılım öncesi mali işbirliği kapsamında yer alan kurumların iç denetim işlevi, 5018 sayılı Kanun çerçevesinde atanmışlar arasından, kurumlarınca öngörülen yeterli sayıdaki iç denetçi tarafından yerine getirilir. Ancak, 5018 sayılı Kanun kapsamında olmayan Merkezi Finans ve İhale Birimi ve Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun iç denetimi kendi iç denetçileri tarafından yapılır.

IPA-I Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Yapılanma

IPA uygulamasının en önemli bileşenlerinden biri olan Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Yapılanma bileşeninden **kamu kurum/kuruluşları** faydalanmaktadır.

Müktesebat uyumu, kamu yönetimi reformu, adalet ve içişleri reformu, sivil toplumun gelişimi ve temel haklar, çevre politikası, tarım, ulaştırma, sosyal politika, kamu idaresinin etkinleştirilmesi, eğitim ve sağlık sistemi reformu, yolsuzluğa karşı daha verimli ve etkili bir mücadele yürütülmesi ve mali kontrol gibi konular projeler yoluyla bu bileşen altında finanse edilmektedir.

Bu bileşenin diğer önemli bir ayağını, AB-Türkiye sivil toplum diyalogunun geliştirilmesi oluşturur. Bu bağlamda Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından yürütülen ve 2006 yılından beri uygulanan Sivil Toplum Diyalogu projeleri yoluyla yüzlerce sivil toplum kuruluşu programa dahil olmuş ve olmaya devam etmektedir. (www.ab.gov.tr)

Bunun yanı sıra, bileşen altındaki fonlar ülkemizin 2006 yılından beri katılım sağladığı Birlik Program ve Ajanslarına katılımı da desteklemektedir. Bu program ve ajanslar ülkeler arası işbirliği ve iletişimin geliştirilerek ortaklık bilinci, yenilikçilik ve girişimcilik anlayışının

yerleşmesinin sağlanmasını hedefler. Bireylerin, işletmelerin, sivil toplum kuruluşlarının, üniversite ve kamu kurumlarının bu programlara katılımı mümkündür.

Bu başlık altında, 2007-2011 yılları için toplam 176 proje hazırlanmıştır (Tablo-4). Söz konusu yıllar için programın toplam bütçesi 1,7 milyar avrodur; bu tutarın 1,2 milyar avrosu AB hibe katkısı, kalanı ise ülkemiz katkisinden oluşmaktadır.⁹

IPA-II Sınır Ötesi İşbirliği

IPA 2. Bileşeni kapsamında ülkemiz iki programa iştirak etmektedir. Bunlardan birincisi ENPI Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı, diğeri ise Bulgaristan-Türkiye Sınır Ötesi İşbirliği Programıdır.

IPA 2. Bileşen altındaki programların yürütülmesinde Ulusal Otorite görev ve sorumlulukları 2010 yılı Temmuz (Bulgaristan-Türkiye Sınır Ötesi İşbirliği Programı) ve Kasım (ENPI Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı) aylarından itibaren Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

ENPI Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı daha güçlü bir bölgesel işbirliği ve ortaklık sağlanmasını hedeflemektedir. Türkiye'nin yanı sıra Bulgaristan, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Romanya, Ukrayna ve Yunanistan'ın yer aldığı program altında, İstanbul dâhil olmak üzere Karadeniz kıyısında ve civarında bulunan 25 ilde finanse edilecek projelerin, programa katılan diğer ülkelerle işbirliği içinde yürütülmesi ve sınır ötesi etki doğuracak nitelikte olması gerekmektedir. Kültür ve eğitim alanındaki girişimlerin yanı sıra ekonomik

⁹ Söz konusu rakamların hesaplanmasında kullanılan 2011 yılı tutarları, ilgili yıl Finansman Anlaşması henüz onaylanmadığından endikatif olarak alınmıştır.

ve sosyal kalkınma için sınır ötesi ortaklıkların desteklenmesi, çevrenin korunması amacıyla kaynakların ve tecrübelerin paylaşılması ve farkındalık artırma konuları programın öncelikleri arasında yer almaktadır. Birinci teklif duyurusu sonucu seçilen projelerin Türk ortaklarıyla sözleşmeler, 31 Aralık 2010 tarihinde imzalanmıştır. 30 Haziran 2011 tarihinde çıkılan ikinci teklif çağrısı 30 Eylül 2011 tarihinde sonlandırılmış olup, 16.686.008 avro tutarındaki bu çağrıda 5.300.241 avroluk IPA fonu Türk faydalanıcılar için ayrılmıştır.

Türkiye’de Edirne ve Kırklareli illeri ile Bulgaristan’da Burgaz, Yambol ve Hasköy bölge idarelerini kapsayan Bulgaristan-Türkiye Sınır Ötesi İşbirliği Programının birinci teklif duyurusu altında onaylanan 10,6 milyon Avro tutarında 47 projenin finansmanı, çoğunlukla bölgesel etki oluşturabilecek ufak çaplı kültürel ve sosyal öğeler içeren projeler desteklenmektedir. Program için yukarıdaki illerde bulunan yerel/bölgesel otoriteler, merkezi hükümet yönetimlerinin bölgesel ofis ve diğer ilgili yapıları, iş destek kurumları ve organizasyonları-ticaret, endüstri ve esnaf odaları, işgücü piyasası yönetim

kurumları; turizm kurulları ve birlikleri; eğitim kurumları ve organizasyonları ile STK’lar başvuruda bulunabilmektedir. Anılan program kapsamında ikinci teklif çağrısı 8 Eylül 2011 tarihinde ilan edilmiş olup yaklaşık 9 milyon avroluk fonu bulunmaktadır. Söz konusu çağrı kapsamında 16 Ocak 2012 tarihine kadar proje başvurusunda bulunabilmektedir.

Her iki Programının ikinci teklif verme çağrısı kapsamında sunulan proje teklifleri değerlendirilecek ve uygun projeler seçilecektir. Programların teknik yardım bütçesinden Türkiye’ye ayrılan miktarın harcamaları (mal ve hizmet alımları) Avrupa Birliği Bakanlığınca gerçekleştirilmektedir.

IPA-III Bölgesel Kalkınma

Bölgesel Kalkınma bileşeni Çevre, Ulaştırma ve Bölgesel Rekabet Edebilirlik ana başlıklarından oluşmaktadır. Bu alanlardaki projelerin ülkemizde yürütülmesinden sırasıyla Çevre ve Şehircilik, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlıkları sorumludur. Büyük yatırımlar içeren bu bileşen, aday ülke için bir anlamda üyelik sonrası yapısal fonlara hazırlık niteliğini taşır.

Bu bileşen altında hazırlanan çok yıllık Operasyonel Programlar, stratejik belge ve projeler için yol haritası niteliğindeki dokümanlardır. Bu amaçla onaylanmış olan 2007-2009 Ulaştırma, Çevre ve Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programları 2011 yılı perspektifini içerecek şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Ulaştırma Operasyonel Programı ile etkin ve dengeli bir ulaşım sistemi oluşturulması, inşa edilecek Trans-Avrupa Şebekeleri (TEN-T) üzerinde emniyet ve karşılıklı işletilebilirliği sağlamak için ülkemizin ulaşım altyapısının

iyileştirilmesi hedeflenmiştir. (<http://op.ubak.gov.tr>)

Çevre Operasyonel Programı ile çevrenin korunması, halkın çevre anlamında yaşam standardının iyileştirilmesi, atık su arıtma, kaliteli içme suyu sağlanması ve entegre katı atık tesislerinin kurulması amaçlanmaktadır. (<http://www.ipa.gov.tr>)

Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı ile ülkemiz ekonomisinin rekabet gücünün artırılması ve bölgesel sosyoekonomik farklılıkların azaltılması amaçlanmaktadır. (<http://ipaweb.sanayi.gov.tr>)

Bu bileşen kapsamında, 2007-2011 dönemi için çevre alanında 416,7 milyon avro (Tablo-5), ulaştırma alanında 339,1 milyon avro (Tablo-6), bölgesel rekabet edebilirlik alanında ise 299,6 milyon avro (Tablo-7) tutarında mali yardım, ülkemiz projelerine mali yardım tahsis edilmiştir.

IPA –IV İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi

Bu alanda ülkemiz diğer aday ülkeler gibi, Birlik Uyum Politikalarının uygulanması ve idaresine yönelik hazırlıklar, özellikle Avrupa İstihdam Stratejisi çerçevesinde Avrupa Sosyal Fonuna uyum hazırlıkları kapsamında desteklenmektedir.

Çalışma ve Soysal Güvenlik Bakanlığı tarafından koordinasyonu sağlanan “İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı” kişi başı milli geliri Türkiye ortalamasının %75’inin altında kalan bölgelerdeki istihdam kapasitesinin artırılmasını ve beşeri sermayenin güçlendirilmesini hedeflemektedir. Bu çerçevede “İstihdam”, “Eğitim” ve “Sosyal İçerme” öncelik alanları olarak belirlenmiştir. (<http://ikg.gov.tr/web/>)

İstihdam önceliğiyle özellikle gençlerin ve kadınların istihdam katılımlarının artırılması ve istihdamda sürekliliklerinin

sağlanması esas alınmıştır. Bu öncelik kapsamında eğitim ve mesleki eğitim yoluyla istihdama katılım konusunda bir kamu bilinci oluşturulması da öngörülmüştür. Bununla beraber kayıtlı istihdamın teşviki, daha etkin işgücü politikalarının uygulanması, daha kaliteli hizmet sağlanması ve kamu istihdam hizmetleri büyük önem taşımaktadır.

Eğitim önceliğiyle eğitim kalitesinin artırılması, başta kız çocukları olmak üzere her yaşta eğitim düzeyinin yükseltilmesi ve işgücü piyasası ile eğitim bağının kuvvetlendirilmesi amaçlanmaktadır. Hayat Boyu Öğrenme ile bu öğrenme imkânlarının yaygınlaştırılması ve iyileştirilmesi, işçi, işveren ve işletmelerin değişen şartlara uyum kabiliyetlerinin artırılması beklenmektedir.

Sosyal İçerme önceliği çerçevesinde, dezavantajlı kişilerin işgücü piyasasına ve sosyal korumaya erişimlerinin kolaylaştırılması, işgücü piyasasına erişimleri önündeki engellerin kaldırılması hedeflenmektedir.

IPA 4. Bileşeni iki şekilde uygulanmaktadır:

- **Operasyonlar (Şemsiye Projeler):** Ulusal düzeyde faaliyetlerin yürütülmesi, kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve ulusal politikaların belirlenmesi amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye İş Kurumu, Sosyal Güvenlik Kurumu gibi merkezde yer alan kamu kurum ve kuruluşları aracılığıyla “operasyon” olarak adlandırılan “şemsiye projeler” dir.
- **Hibe Programları:** Operasyonların (şemsiye projelerin) en önemli ayağını, yerel düzeyde ilgili tarafların kullanacağı hibe programları oluşturmaktadır. Hibe programları ile yereldeki kurumlara, sosyal taraflara, sivil toplum kuruluşlarına, üniversitelere, belediyelere, valiliklere, mevcut sorunlarını belirleme, söz konusu sorunlar için ortak çözüm önerileri geliştirme ve bunları hayata geçirme olanağı sunulur.

İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı altında 2007-2011 yılları arasında planlanan harcama, 299,7 milyon avro AB fonu ve 52,8 milyon avro ülkemiz katkısı olmak üzere toplam 352,5 milyon avrodur (Tablo-8).

IPA-V Kırsal Kalkınma

Bileşen kapsamında tarım, hayvancılık, gıda, balıkçılık ve alternatif tarım alanlarında faaliyet gösteren işletmelere, üretici bireylere, kooperatiflere ve üretici birliklerine hibe programları aracılığıyla ile finansman desteği sağlanmasi öngörülmektedir.

Söz konusu hibe programlarının Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) tarafından, 2010 yılını takiben toplam 42 ili kapsayacak şekilde uygulanması planlanmıştır.

Fonlar, Türkiye'nin katılım öncesi dönemdeki öncelikleri ve ihtiyaçlarını dikkate alarak sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak üzere, tarımsal işletmeleri Birlik standartlarına yükseltmeyi amaçlayan Şubat 2008 tarihli Kırsal Kalkınma (IPARD) Programında saptanan öncelikler çerçevesinde kullanılmaktadır. (Tablo-9)

Bu bileşende fonların kullanımına ilişkin tüm yetkiler, 29 Ağustos 2011'de alınan Komisyon kararı ile AB tarafından ülkemize devredilmiştir.

Diğer bileşenlerden farklı olarak bu bileşenden, kar amacı güden özel ve tüzel kişiler de yararlanabilmektedir. Bu kapsamda TKDK tarafından başvuru çağrı ilanları yoluyla, proje teklifleri toplanmakta olup, seçim kriterleri çerçevesinde uygun olan projeler desteklenmektedir. (<http://www.tkd.gov.tr>)

Kırsal Kalkınma alanında 2007-2013 yılları için ayrılması öngörülen bütçe 873,8 milyon avrodur.

II. AVRUPA BİRLİĞİ HİBE PROGRAMLARI KAPSAMINDA SİVİL TOPLUM KURULUŞLARINA SAĞLANAN DESTEKLER

Sivil Toplum Kuruluşları AB Mali Yardımından Nasıl Faydalanır?

Ülkemizdeki sivil toplum kuruluşları IPA'dan faydalanabilmektedir. Ancak, kamuoyunda AB mali yardımları ile ilgili olarak yanlış bir algılama ve yönlendirme mevcuttur. Sivil toplum kuruluşları tarafından geliştirilen her projeye, AB mali kaynağı sağlanabileceğine inanılmaktadır. Ayrıca, sivil toplum kuruluşlarının yıl içerisinde her zaman diliminde projelerini konu ile ilgili kurumlar olan Avrupa Birliği Bakanlığına, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonuna veya Avrupa Komisyonunun Brüksel'deki birimlerine iletebilecekleri düşünülmektedir. Ancak, yukarıda belirtilen ve benzeri nitelikte olan ifadelerin birçoğu gerçeği yansıtmamakta ve sivil toplum kuruluşlarının faydalanabileceği AB mali yardımlarına ilişkin bilgi kirliliğinin ve yanlış algılamaların oluşmasına yol açmaktadır.

Ülkemize sağlanan AB mali yardımlarının kendisine özgü bir uygulama sistemi bulunmaktadır. Bu sebeple, finansman arayışı içerisinde olan sivil toplum kuruluşlarının her kurum ya da kuruluşun yaptığı gibi AB mali yardımlarının

AB Projeleri ile ilgili Doğru Bilinen YANLIŞLAR !!!

- **Sivil toplum kuruluşlarının her konudaki projelerine AB destek sağlar!**
- **Proje hazırlamadan da sivil toplum kuruluşlarına AB desteği sağlanabilir!**
- **Sivil toplum kuruluşları hazırladıkları projeleri Brüksel'e sunarlar!**
- **Her projede AB üyesi ülkelerden ortak gerekir!**
- **AB Projeleri her zaman İngilizce veya başka AB dilinde hazırlanır!**

uygulama sistemi kapsamında oluşturulmuş koşul ve kriterleri takip etmeleri gerekmektedir.

AB Hibe Programlarına Proje Başvurusu için Gerekli Dokümanlar

Bilgilendirme Dokümanı:

- **Proje Başvuru Rehberi**

Başvuru Dokümanları:

- **Proje Başvuru Formu**
- **Mantıksal Çerçeve Tablosu**
- **Bütçe Dokümanı**
- **Özgeçmiş Formu**

Yukarıda da ifade edildiği üzere, Avrupa Birliği tarafından Ülkemize sağlanan mali yardım **“Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA)”** adı verilen bir program aracılığı ile kullanılmaktadır. IPA kapsamında sivil toplum kuruluşları tarafından geliştirilen projeler **“Hibe Programı”** adı verilen bir yöntem ile finanse edilebilmektedir. Hibe Programı, IPA kapsamındaki öncelik alanları

çerçevesinde merkezi düzeydeki kamu kuruluşları (*bakanlıklar, müsteşarlıklar vb.*) tarafından geliştirilmiş ana projelerin içinde yer alan ve proje alanındaki AB uyum çalışmalarına sivil toplum kuruluşlarının da katılmasını desteklemek amacıyla oluşturulmuş bir proje uygulama yöntemidir. Hibe Programlarının şeffaf ve objektif uygulanmasını temin etmek ve AB mali yardımlarının uygulama kurallarına uygun olarak yürütülmesini sağlamak üzere duyurunun yapılması, başvuruların alınması ve değerlendirilmesine ilişkin her türlü koordinasyon görevi MFİB'e verilmiştir. Dolayısıyla, projelerin Avrupa Birliği Bakanlığına, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonuna ve Avrupa Birliğinin merkezinin bulunduğu Brüksel'deki birimlerine¹⁰ sunulması veya herhangi bir AB ülkesinde bir Avrupa Birliği kuruluşuna iletilmesi gerekmemektedir.

MFİB, hibe programının uygulamaya geçirilebilmesi için hedef kitleye yönelik açık ve şeffaf şekilde proje teklif çağrıları (duyuruları) yapmaktadır. Proje teklif çağrıları ile başlayan başvuru süreci 2-3 ay sürmektedir. Sivil toplum kuruluşları hibe programının konusuna bağlı olarak geliştirdikleri projeleri başvuru süresi içerisinde MFİB'ye sunmak zorundadırlar. Aksi takdirde teklif çağrısı (duyurusu) yapılan hibe programından faydalanma şansını kaybetmektedirler. Hibe programları için hazırlanan projeler Türkçe hazırlanmakta

¹⁰ Ülkemizde kuruluşların faydalanabileceği ve merkezi olarak Avrupa Komisyonu tarafından yürütülen hibe programları da olabilmektedir. Bu durumlarda hibe programı hangi kuruluş tarafından yürütülüyorsa başvuru o kuruluşa yapılır. Başvuru koşulları ile ilgili olarak detaylar her hibe programı için ayrı ayrı geliştirilen başvuru rehberlerinde belirtilir. Ayrıca, yukarıda ifade edilen bilgiler Topluluk Programları için geçerli değildir. Topluluk Programlarının uygulama koşul ve kuralları ile ilgili olarak detaylı bilgi www.ab.gov.tr adresinden temin edilebilir.

ve sunulmaktadır. Ancak, bazı şartlarda (özellikle AB üyesi ülkelerdeki Sivil toplum kuruluşları ile diyalog/ ortaklık kurulması hedeflenen programlarda) projelerin AB üyesi ülkelerin dillerinden birisi kullanılarak (İngilizce, Fransızca, Almanca vb.) hazırlanması da mümkün olabilmektedir.

Hibe Programları İçin Takip Edilmesi Gereken Web Sayfaları

- Avrupa Birliği Bakanlığı
(www.ab.gov.tr)
- Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu
(www.avrupa.info.tr)
- Merkezi Finans ve İhale Birimi
(www.mfib.gov.tr)

IPA kapsamında yürütülen bir hibe programının MFİB tarafından yapılan proje teklif çağrısında, programa başvuru yapacak kuruluşlar için gerekli “başvuru belgeleri” yayınlanmaktadır. Bu kapsamda yayınlanan belgeler; “bilgilendirme amacıyla yayınlanan belgeler” ve “başvuru için gerekli dokümanlar” olmak üzere ikiye ayrılır. Bilgilendirme amaçlı yayınlanan en önemli belge “Proje Başvuru Rehberi”dir.

Hibe programlarının duyurulması ve uygulama yöntemi Şekil-1’de gösterilmektedir.

Şekil-1. Avrupa Birliği Hibe Programlarının Uygulama Yöntemi

Katılım Öncesi Yardım Kapsamında Uygulanan AB Hibe Programları

Katılım Öncesi Yardım kapsamında 2002-2011 yılları arasında farklı içerik ve konularda toplam 55 hibe programı uygulamaya geçirilmiştir. Uygulamaya geçirilmiş 55 hibe programı kapsamında farklı kuruluşlar tarafından sunulan (dernekler, vakıflar, odalar, il özel idareleri, belediyeler, kooperatifler, üniversiteler, sendikalar, köye hizmet götürme birlikleri, KOBİ’ler vb.) 3.019 adet

projeye toplam 379.883.570,96 avro finansman desteği sağlanmıştır.

Katılım Öncesi Yardım kapsamında uygulanan hibe programlarına ilişkin bilgiler ekte bulunan Tablo-9'da sunulmaktadır.

Avrupa Birliği Bakanlığı Tarafından Yürütülen Projeler

Valiliklerin AB Sürecinde Etkinliğinin Artırılması Projesi

Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından AB sürecinin yerel düzeyde daha iyi anlaşılması ve kamuoyunun AB ile ilgili konularda doğru bilgiye sahip olabilmesi, AB'ye katılım sürecinde gerçekleştirilen projelerin tam olarak hayata geçirilmesi, takibinin sağlanması ve halk nezdinde AB'ye üyelik sürecimizin daha sağlıklı anlaşılabilmesi amacıyla İçişleri Bakanlığı ile işbirliği içerisinde **“Valiliklerin AB Sürecinde Etkinliğinin Artırılması Projesi”** 2010 yılının başı itibarıyla uygulamaya geçirilmiştir.

Proje kapsamında 81 il Valiliğinde bir vali yardımcısı AB İl Daimi Temas Noktası olarak belirlenmiş ve ildeki AB faaliyetleri koordine etmek üzere Avrupa Birliğine Uyum Danışma ve Yönlendirme Kurulları (AB UDYK) ile AB Birimleri oluşturulmuştur. Söz konusu birim ve kurullara destek sağlamak amacıyla Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından **“İllerimiz Avrupa Birliğine Hazırlanıyor Programı”** hazırlanmıştır. Bununla birlikte eğitimler, çalışma ziyaretleri, AB Süreci ve illerimiz internet portalı ile AB UDYK ve AB birimlerinin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

Jean Monnet Burs Programı

1989 yılında Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Komisyonu arasında yapılan anlaşma ile oluşturulan Jean Monnet Burs Programı Türkiye-AB ilişkilerinin en dinamik ve en

renkli boyutlarındandır. Türkiye'deki kamu sektörü çalışanları, özel sektör çalışanları, sivil toplum kuruluşu mensupları, üniversitelerin öğrencileri ile akademik ve idari personeline AB üyesi ülkelerde eğitim imkânı sağlayan Jean Monnet bursları, Türkiye'de toplumun her kesiminden AB ile ilgili konularda uzmanlar yetiştirilmesine katkı sağlayan çok özel bir programdır.

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen Jean Monnet Burs Programı, sadece Türkiye'ye özel bir programdır. Türkiye dışında başka bir ülke için bu burs programı uygulanmamaktadır.

20 yıllık dönemde kamu çalışanlarından özel sektör temsilcilerine, üniversite öğrencilerinden akademisyenlere, sivil toplum kuruluşu temsilcilerinden yerel yönetim çalışanlarına kadar 1.260 kişi Jean Monnet Burslarından yararlanmıştır.

Medya kuruluşları çalışanlarının da faydalanabildiği Jean Monnet burs programı kapsamında bursiyerler en az 3 en fazla 12 aylık dönemde AB üyesi ülkelerdeki bir üniversitede veya üniversiteye eş değer bir kuruluştaki yüksek lisans eğitimi görmekte veya araştırma programlarına katılabilmektedirler.

Belediyeler AB'ye Hazırlanıyor Projesi

AB müktesebatının önemli bir bölümü belediyelerin yetki alanına girmektedir. Bu sebeple, belediyelerin AB ile ilgili konularda yeterli bilgiye ve kapasiteye sahip olması müktesebatın doğru uygulanabilmesi açısından önem arz etmektedir. Bu çerçevede, belediyelerimizin AB ile ilgili konularda idari kapasitelerinin güçlendirilmesi ve farkındalığının artırılması amacıyla Bakanlığımız ve Türkiye

Belediyeler Birliği tarafından ortaklaşa yürütülecek bir proje başlatılmıştır. "Belediyelerimiz AB'ye Hazırlanıyor" adıyla uygulanmakta olan projenin hedef kitlesi nüfusu 50.000'in üzerinde olan il ve ilçe belediyelerimizdir. 2011 yılı ile uygulaması başlayan proje kapsamında aşağıdaki faaliyetler gerçekleştirilmektedir:

- Belediyelerin uzman personeline yönelik web tabanlı uzaktan eğitim
- 8 ilde düzenlenecek bölgesel konferanslar ile belediye başkan ve başkan yardımcılarının için bilgilendirme
- İyi uygulamaların görülmesi amacıyla yurtdışında belirlenecek AB belediyelerine çalışma ziyaretleri
- Belediyelerin faydalanacağı AB ile ilgili konularda geliştirilecek yayın ve dokümanlar

Projenin Uygulamasına ilişkin bakanlığımız ile TBB arasında 11 Aralık 2010 tarihinde Bakanlığımız tarafından düzenlenmiş olan "Sivil Toplum, Gençlik ve Yerel Yönetimler AB Yolunda" toplantısında bir protokol imzalanmıştır. Bu kapsamda "Sivil Toplum, Gençlik ve Yerel Yönetimler AB Yolunda" toplantısına 81 il belediyemizin belediye başkanları ile nüfusu 100.000'in üzerinde olan yaklaşık 100 ilçe belediye başkanı katılmıştır.

AB ile Türkiye Arasındaki Sivil Toplum Diyaloğunun Geliştirilmesi Projesi –II

Türkiye ve AB arasında sivil toplum diyalogunu desteklemek ve Türkiye'nin AB'de AB'nin de Türkiye'de daha iyi tanınması amacıyla Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından Sivil Toplum Diyaloğu projesi geliştirilmiştir. Bu diyaloga katkıda bulunacak iş dünyası, meslek örgütleri, sosyal

ortaklar, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum örgütleri, gençlik ve medya Sivil Toplum Diyaloğu'nun hedef kitlesini oluşturmaktadır.

Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından uygulanan Sivil Toplum Diyaloğu Projesi'nin ilk aşaması Türkiye'deki belediyeler, meslek örgütleri, üniversiteler ve gençliğin AB ülkelerindeki muadilleriyle diyalog kurmalarına imkan sağlamıştır. 2009 yılının Kasım ayında uygulaması tamamlanan program kapsamında 119 projeye yaklaşık 19,5 Milyon avro finansman sağlanmıştır.

Söz konusu projenin devamı niteliğinde olan Sivil Toplum Diyaloğu-II projesinin uygulama süreci 2009 yılının son çeyreğinde başlamıştır. Proje Tarım & Balıkçılık ve Kültür & Sanat başlıklarında Türkiye ve AB STK'larının işbirlikleri kapsamında yürütülecek projelere hibe desteği sağlamaktadır.

Tarım-Balıkçılık Hibe Programı hedef kitlelerin Avrupa Birliği politika ve uygulamaları konusunda daha fazla bilgi sahibi olmalarını sağlamak ve Üye Ülkeler ile Türkiye'de tarım, gıda güvenliği, veterinerlik, bitki sağlığı ve balıkçılık alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşları arasında iletişim ve karşılıklı deneyim paylaşımını güçlendirmeyi amaçlamıştır. Bu program ile ilgili kuruluşların AB katılım sürecine hazır hale getirilmesi hedeflenmektedir. Hibe programına, Türkiye'nin çeşitli

ve köklü STK'ları, üniversiteler, yerel yönetimler, meslek kuruluşları, kooperatifler, birlikler, tüketici örgütleri, ticaret odaları ile AB üye ülkeleri ve aday ülkelerdeki muadil kuruluşları, ortaklık çerçevesinde başvurmuşlar ve 23 projeye yaklaşık 2,8 milyon avro hibe desteği sağlanmıştır. Projelerin uygulama süreci devam etmektedir.

Kültür Sanat hibe programı kültürel alanda işbirlikleri oluşturmak, ortaklıkları desteklemek, kısacası kültür ve sanat aktörleri arasında diyalogu geliştirmeyi amaçlamaktadır. Program diğer aday ülkelerle işbirliklerine de açıktır. Program ile 18 projeye yaklaşık 2,2 milyon avro hibe desteği sağlanmıştır. Projelerin Uygulama süreci devam etmektedir.

Ayrıca, Projenin üçüncü ayağı olan "Avrupa Birliği ve Türkiye Arasındaki Sivil Toplum Diyaloğunun Geliştirilmesi-II" Mikro Hibe Desteği Programı kapsamında değerlendirmeler sona ermiş; 57 sivil toplum kuruluşunun seminer, konferans, çalışma gezisi gibi tek bir faaliyetten oluşan çalışmalarına destek sağlanmıştır.

Sivil Toplum Kuruluşlarına Sağlanacak Önümüzdeki Dönemdeki Hibe Programları

Avrupa Birliği Hibe Programları aracılığı ile 2012 yılı içerisinde de sivil toplum kuruluşlarına yönelik proje destekleri devam edecektir. 2012 yılı içerisinde 10 farklı Hibe programı duyurusu MFİB ve Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından duyurulacaktır. 2012 yılları içerisinde duyurulması planlanan Hibe Programları listesi Tablo 10'da sunulmaktadır.

Tablo 4. IPA-I Proje Listesi (2007-20011)

2007 Yılı-Kurumsal Yapılanma Projeleri		
Sayı	Proje	İlgili Kurum
1	Denetimli Serbestlik Merkezlerinin Gençler ve Mağdurlarla İlgili Çalışmalarının Geliştirilmesi	Adalet Bakanlığı
2	Mehmetçik için Yurttaşlık Eğitimi (er ve erbaşlar) -I	Genel Kurmay Başkanlığı
3	Askeri Hakim ve Savcıların İnsan Hakları Alanında Eğitimi	Genel Kurmay Başkanlığı
4	Türkiye'nin Az Gelişmiş Bölgelerindeki Kadınların ve Kadın STK'larının Güçlendirilmesi	GAP Bölge İdaresi Başkanlığı
5	Yerel Yönetim Reformu Uygulamasının Devamına Destek Projesi	İçişleri Bakanlığı
6	Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
7	Türkiye Balıkçılık Sisteminde Stok Değerlendirmenin Başlatılması	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
8	Türk Gümrük İdaresinin Modernizasyonu	Gümrük Müsteşarlığı
9	Türk Gelir İdaresinde Kalite Yönetimine Geçilmesi	Maliye Bakanlığı
10	Türkiye Elektrik Sisteminde Frekans Kontrol Performansının UCTE Kriterlerine Adaptasyonunun Sağlanması	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
11	Nitrat Direktifinin Uygulanması	Çevre ve Orman Bakanlığı
12	Marmara Bölgesinde Hava Kalitesi Alanında Kurumsal Yapılanma Projesi	Çevre ve Orman Bakanlığı

2007 Yılı-Kurumsal Yapılanma Projeleri		
Sayı	Proje	İlgili Kurum
13	Çevre Alanında Kapasite Geliştirme Projesi	Çevre ve Orman Bakanlığı
14	Türkiye'de Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Sisteminin Güçlendirilmesi	Maliye Bakanlığı
15	Akredite Kalibrasyon Laboratuvarı Kurulması	Sağlık Bakanlığı
16	Kişisel Koruyucu Donanımların Piyasa Gözetimi İçin Laboratuvar Kurulması	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
17	Türkiye'de Kalite Altyapısının Güçlendirilmesi	Dış Ticaret Müsteşarlığı
18	Türkiye'de Mesleki Yeterlilik Kurumunu ve Ulusal Yeterlilik Sistemini Güçlendirme	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
19	Sınai Mülkiyet Haklarının Yürütme ve Uygulamasının Güçlendirilmesi	Türk Patent Enstitüsü
20	Entegre Sınır Yönetimi Eylem planı	İçişleri Bakanlığı
21	Geri Gönderme Merkezlerinin Tesisi ve Personelin Eğitimi	İçişleri Bakanlığı (Türk Polis Teşkilatı)
22	Mülteci ve Sığınmacılar İçin Kabul, Tarama ve Barınma Sistemlerinin Kurulması	İçişleri Bakanlığı (Türk Polis Teşkilatı)
23	Cezaevi Reformunun Geliştirilmesi	Adalet Bakanlığı
24	Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı Ulusal İzleme Merkezinin Güçlendirilmesi	İçişleri Bakanlığı (Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi)

2007 Yılı-Kurumsal Yapılanma Projeleri

Sayı	Proje	İlgili Kurum
25	İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Koşullarının İyileştirilmesi	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
26	İş Sağlığı Güvenlik Merkezi (İSGÜM) Bölge Laboratuvarlarının Geliştirilmesi Projesi	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (İSGÜM)
27	Sosyal Güvenlik Kurumunun Kapasitesinin Oluşturulması	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (Sosyal Güvenlik Kurumu)
28	Milli Eğitim Bakanlığının İstatistik Kapasitesinin Güçlendirilmesi	Milli Eğitim Bakanlığı
29	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının İstatistik Kapasitesinin Güçlendirilmesi	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
30	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığının İstatistik Kapasitesinin Güçlendirilmesi	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
31	AB ve Türkiye Arasındaki Sivil Toplum Diyaloğunun Geliştirilmesi	ABGS
32	Kültürel Köprüler	Dışişleri Bakanlığı
33	Güvenli Deniz: Türk Kıyı Radyosunun Geliştirilmesi	Ulaştırma Bakanlığı
34	Türk Demiryolları Reformu	Ulaştırma Bakanlığı
35	Avrupa Birliği'ne Entegrasyon Sürecinin Desteklenmesi Faaliyetleri	ABGS
36	Jean Monnet Burs Programının Devamı	ABGS
37	Topluluk Programları ve Ajanslarına Katılım	Dışişleri Bakanlığı

2008 Yılı-Kurumsal Yapılanma Projeleri

Sayı	Proje	İlgili Kurum
1	AB sürecinde Yüksek Yargı organlarının rolünün artırılması	Yüksek Yargı Organları (Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, HSYK)
2	Mahkeme Yönetimi Sisteminin Güçlendirilmesi	Adalet Bakanlığı
3	Mehmetçik için Yurttaşlık Eğitimi (er ve erbaşlar) -II	Genelkurmay Başkanlığı
4	Özürlü Bireyler için sağlanan hizmetlerin geliştirilmesi	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
5	Özel eğitimin geliştirilmesi	Milli Eğitim Bakanlığı
6	Okul öncesi eğitimin geliştirilmesi	Milli Eğitim Bakanlığı
7	Yerel Düzeyde Katılımcı Stratejik Yönetişim	İçişleri Bakanlığı
8	Aktif Katılım için Sivil Toplum Gelişimi	Sivil Toplum Geliştirme Merkezi
9	IPARD kapsamında çevre ve kırsal alan	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı
10	REACH Kimyasallar Projesi	Çevre ve Orman Bakanlığı
11	Emisyon Kontrolünün Geliştirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı
12	Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrolü	Çevre ve Orman Bakanlığı
13	Maden Atıkları Yönetimi	Çevre ve Orman Bakanlığı
14	Kamu Maliyesinde Karar alma ve Performans Yönetimi	Maliye Bakanlığı
15	Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) Güçlendirilmesi	Sermaye Piyasası Kurulu
16	Koyun ve Keçilerin Küpelenmesi ve Aşılması	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
17	Entegre Sınır Yönetimi Eylem Planı - Aşama 2	İçişleri Bakanlığı

2008 Yılı-Kurumsal Yapılanma Projeleri

Sayı	Proje	İlgili Kurum
18	Adli Tıp Uzmanlarının Becerilerinin Geliştirilmesi	Adli Tıp Kurumu, Adalet Bakanlığı, Türk Polis Teşkilatı ve Jandarma Komutanlığı
19	Organize Suçla Mücadelede Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı'nın Soruşturma Kapasitesinin Artırılması	İçişleri Bakanlığı (Türk Polis Teşkilatı) ve Jandarma Komutanlığı
20	Sınır Polisinin Eğitimi	İçişleri Bakanlığı (Türk Polis Teşkilatı)
21	Türkiye'nin Adli Tıp Kapasitesinin Artırılması	İçişleri Bakanlığı (Türk Polis Teşkilatı) ve Jandarma Komutanlığı
22	Kan Tedarik Sisteminin Güçlendirilmesi	Sağlık Bakanlığı
23	Bulaşıcı Hastalıkların İzlenmesi ve Kontrolü	Sağlık Bakanlığı
24	Kimyasal ve İyonlaştırıcı Radyasyon Metrolojisi Altyapısının Geliştirilmesi	TÜBİTAK
25	Araştırma ve Geliştirme Kapasitesinin Artırılması	TÜBİTAK
26	İş yerlerinde cinsiyet eşitliğinin artırılması	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
27	Kamu muhasebesindeki veri kalitesinin artırılması	Maliye Bakanlığı
28	Türk Gümrük İdaresinin Modernizasyonu V	Gümrük Müsteşarlığı
29	Parlamentolar arası Fikir Alışverişi ve Diyalog	Türkiye Büyük Millet Meclisi
30	AB-Türkiye kültürlerarası diyalog	Kültür ve Turizm Bakanlığı
31	İstanbul 2010	İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı
32	Topluluk Programları ve Ajanslarına Katılım	Dışişleri Bakanlığı
33	Avrupa Bütünleşme Sürecini Güçlendirmek için Destek Faaliyetleri	ABGS

2009 Yılı-Kurumsal Yapılanma Projeleri

Sayı	Proje	İlgili Kurum
1	Demokratik Vatandaşlık ve İnsan Hakları Eğitimi	Milli Eğitim Bakanlığı
2	Aile İçi Şiddetle Mücadele için Kadın Sığınma Evleri	İçişleri Bakanlığı
3	Tutukevlerinde Akıl Sağlığı ve Uyuşturucu Bağımlılığı Tedavi Hizmetleri	Adalet Bakanlığı
4	Türk Ceza Yargılaması Sistemi'nin İyileştirilmiş Etkinliği	Adalet Bakanlığı
5	Kamu Sektöründe Etik değerlerin Güçlendirilmesi	Etik Kurulu
6	Yolsuzluk karşıtı Politikalar ve Uygulamaların Eşgüdümünün Güçlendirilmesi	Başbakanlık Teftiş Kurulu
7	Türk Polisi'nin Orantısız Güç Kullanımını Önlemeye yönelik Uygulama Kapasitesi	İçişleri Bakanlığı (Türk Polis Teşkilatı)
8	Sivil Kolluk Kuvvetlerinin Geliştirilmiş Kapasitesi	Adalet Bakanlığı
9	Engelli Kişilerin Topluma daha iyi Entegrasyonu	Özürlüler İdaresi Başkanlığı
10	İnsanlara yönelik Aşılar ve Serumlar için Kalite Kontrol Testleri	Sağlık Bakanlığı
11	TÜBİTAK UME'ye Kimyasal Metroloji Ekipmanı Temini	TÜBİTAK
12	Pilot ÇMVA Projesinin Uzatılması ve Sürdürülebilirliğinin Temini	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
13	Ticari Araçların Ağırlık ve Boyut Kontrolleri	Ulaştırma Bakanlığı
14	Türkiye'de Türler arası Taşımacılığı Güçlendirme	Ulaştırma Bakanlığı
15	Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi'nin (TEİAS) Yapı ve Kapasitenin Geliştirilmesi	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
16	Türkiye İstatistik Sistemi, Program Aşama III'ün İlerletilmesi	Türkiye İstatistik Enstitüsü
17	Endüstriyel Stratejide Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın (STB) İdari Kapasitesinin Güçlendirilmesi	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

2009 Yılı-Kurumsal Yapılanma Projeleri

Sayı	Proje	İlgili Kurum
18	Ekonomik ve Sosyal Uyum (ECS) Politikasında Kapasitenin Geliştirilmesi, Aşama II	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
19	Bilişim Suçlarına Karşı Kapasitenin Güçlendirilmesi	İçişleri Bakanlığı
20	Yüksek Öğretimin, Avrupa Yüksek Öğretim Alanı (EHEA) ile Uyumlaştırılması	Yüksek Öğretim Kurulu
21	Endüstriyel Uçucu Organik Bileşik Emisyonlarının Kontrolü	Çevre ve Orman Bakanlığı, Türk Standartları Enstitüsü, Ulaştırma Bakanlığı
22	Su Kalitesinin İzlenmesine ilişkin Kapasitenin Geliştirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı
23	Çevresel Gürültü Direktifinin Uygulama Kapasitesi	Çevre ve Orman Bakanlığı
24	Seveso II Direktifinin Uygulama Kapasitesi	Çevre ve Orman Bakanlığı
25	CITES Uygulamalarına ilişkin Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi	Çevre ve Orman Bakanlığı
26	Organ Bağı Alanının Uyumlaştırılması (ALOD)	Sağlık Bakanlığı
27	İnsan Doku ve Hücreleri Alanının Uyumlaştırılması	Sağlık Bakanlığı
28	Türk Gümrük İdaresinin Modernizasyonu VI (uygulama)	Gümrük Müsteşarlığı
29	Türk Gümrük İdaresinin Modernizasyonu VI (risk yönetimi)	Gümrük Müsteşarlığı
30	Jean Monnet Burs Programının Sürdürülmesi	ABGS
31	Sivil Toplum Diyalogu – AB – Türkiye Odalar Forumu II	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
32	Topluluk Programları ve Ajanslarına Katılım	Dışişleri Bakanlığı
33	Avrupa Entegrasyon Sürecini Güçlendirmeye yönelik Destek Faaliyetleri	ABGS

2010 Yılı-Kurumsal Yapılanma Projeleri

Sayı	Proje	İlgili Kurum
1	Geliştirilmiş Stratejik Yönetim Kapasitesi	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı
2	Kadın Hakları konusunda Farkındalık ve Yerel İnsan Hakları Kurulları için Destek	Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı
3	Kadına yönelik Aile İçi Şiddetin Engellenmesi	İçişleri Bakanlığı-Jandarma Genel Komutanlığı
4	Eğitimde Cinsiyet Eşitliğini İyileştirmek	Milli Eğitim Bakanlığı
5	Çocukların İlkokula Devam Oranlarını Arttırma	Milli Eğitim Bakanlığı
6	Spor Eğitimi yoluyla Sosyal İçermeyi Destekleme	Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
7	Çocuklara Yönelik Şiddete Karşı Mücadele	Milli Eğitim Bakanlığı
8	Çocuklar için Adalet	Adalet Bakanlığı
9	Etkin ve profesyonel bir Adalet Akademisi'ne doğru	Adalet Bakanlığı
10	Tutukevlerinde Uygulama Hizmetlerinin Geliştirilmesi	İçişleri Bakanlığı
11	Tanık koruma kapasitelerini güçlendirme	Adalet Bakanlığı
12	Kitlesel Medya ve Yargı Arasında Güçlendirilmiş İlişki	Adalet Bakanlığı
13	Geliştirilmiş Mahkeme Birlikçi Sistemi	Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu
14	BIT sektörü için Güçlendirilmiş Piyasa Gözetim Sistemi	TÜBİTAK, Ulusal Metroloji Enstitüsü
15	Kimyasal ve iyonize edici radyasyonlar metrolojisinin geliştirilmesi II	Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu
16	Elektronik iletişim sektöründe rekabetçilik karşıtı davranışların engellenmesi	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
17	Arazi Parseli Tanımlama Sisteminin Sayısallaştırılması	Tarım ve Köyişleri Bakanlığı

2010 Yılı-Kurumsal Yapılanma Projeleri

Sayı	Proje	İlgili Kurum
18	Kuduz Karşı Oral Aşılama	Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı
19	Şap hastalığının Kontrolü- Faz 2	Denizcilik Müsteşarlığı
20	Geliştirilmiş Denizcilik Eğitim ve Öğretimi	Denizcilik Müsteşarlığı
21	Gemi-Kaynaklı Emisyonların Kontrolü	Türkiye Elektrik İletim AŞ.
22	Elektrik İletim Sisteminin Uyumlaştırılması	İçişleri Bakanlığı
23	Kabul ve Geri Gönderme Merkezlerinin Tesisi – Faz II	Sağlık Bakanlığı
24	Yüzme Suyu İzlemede Uyumlaştırma	Çevre ve Orman Bakanlığı
25	Stratejik Çevresel Değerlendirme Yönetmeliğinin Uygulanması	Çevre ve Orman Bakanlığı
26	Kalıcı Organik Kirleticiler Tüzüğü'nün Uygulanması	Çevre ve Orman Bakanlığı
27	Büyük Yakma Tesisi Direktifinin Aktarılması Yoluyla daha iyi Hava Kalitesi	Çevre ve Orman Bakanlığı
28	Taşkın Direktifi'ni uygulamak üzere kapasite tesisi	Sağlık Bakanlığı
29	Gelecekteki Kan Bağışçılarının Temini	Gümrük Müsteşarlığı
30	Gümrük İdaresinin Modernizasyonu-III	Gümrük Müsteşarlığı
31	Türk Gümrük İdaresinin Modernizasyonu VII	ABGS
32	Sivil Toplum Diyalogu III	Dışişleri Bakanlığı
33	Türkiye'nin Birlik Programları ve Ajanslarına Katılımı	ABGS
34	Avrupa Entegrasyon Süreci'ni Güçlendirmeye yönelik Destek Faaliyetleri	ABGS

2011 Yılı-Kurumsal Yapılanma Projeleri

Sayı	Proje	İlgili Kurum
1	İnsan kaçakçılığı mağdurlarının korunması	İçişleri Bakanlığı
2	Van ilindeki Yerlerinden Olmuş Kişilerin Ekonomik ve Sosyal Entegrasyonu	İçişleri Bakanlığı
3	Yerel aktörlerin katılımıyla Yerel Yatırım Planlama Kapasitesinin Güçlendirilmesi	İçişleri Bakanlığı
4	Ortak Kültürel Miras: Türkiye ve AB arasında koruma ve diyalog (1.Aşama)	Kültür ve Turizm Bakanlığı
5	Öğrenciler AB'yi Öğreniyor- Ortak Değerler, Temel Haklar ve Politikalar	Milli Eğitim Bakanlığı
6	Türkiye'de Sivil Toplum Gelişimini ve Sivil Toplum-Kamu Sektörü İşbirliğinin Güçlendirilmesi	AB Bakanlığı
7	Limanlarda ve Kıyı Tesislerinde Tehlikeli Maddelerin Elleçlenmesinde Deniz Emniyetinin Arttırılması Projesi	Denizcilik Müsteşarlığı
8	Türkiye'nin Birlik Programları ve Ajanslarına Katılımı	AB Bakanlığı
9	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi'nin Desteklenmesi	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
10	Türkiye'deki ve AB'deki sendikalar arasında diyalogun geliştirilmesi	Sendika Konfederasyonları
11	Türkiye'de kanser tarama ve palyatif bakım kapasitesinin güçlendirilmesi	Sağlık Bakanlığı
12	Entegre İdare ve Kontrol Sistemi (IACS) konulu personel eğitimi	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
13	Binalarda enerji verimliliğinin geliştirilmesi	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

2011 Yılı-Kurumsal Yapılanma Projeleri

Sayı	Proje	İlgili Kurum
14	Tanık koruma kapasitelerini güçlendirme-II	EGM, Jandarma Genel Komutanlığı, Adalet Bakanlığı
15	Türkiye'nin Doğu Sınırlarının Mayından Arındırılarak Sınır Gözetleme Kapasitesinin Artırılması Yoluyla Sosyo-Ekonomik Kalkınmanın Sağlanması	İçişleri Bakanlığı
16	TÜİK'in Bilgi ve İletişim Teknoloji Hizmetlerinin Yenilenmesi	TÜİK
17	AB ile Türkiye Arasında Sivil Toplum Diyaloğu	AB Bakanlığı
18	Jean Monnet Burs Programı	AB Bakanlığı
19	Spor Eğitimi Yoluyla Sosyal İçermenin Geliştirilmesi	Gençlik ve Spor Bakanlığı
20	Adli Tıp Kapasitesinin Artırılması	EGM, Jandarma Genel Komutanlığı
21	Türkiye'nin Sera Gazı Salınımlarının İzlenmesi	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
22	Nehir Yatakları Eylem Planlarının Nehir Yatakları Yönetim Planlarına Çevrilmesi	Orman ve Su İşleri Bakanlığı
23	Biyoçeşitlilik Türkiye Projesi: Doğa Korunumunun Güçlendirilmesi	Orman ve Su İşleri Bakanlığı
24	Türkiye'de Denizcilik Stratejisi Çerçeve Direktifi Konusunda Kapasite Geliştirme	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
25	Tehlikeli Kimyasalların İthalat ve İhracatına İlişkin Mevzuatın Uygulama Kapasitesini Geliştirme	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
26	Gemi Kaynaklı Atıklardan Doğan Deniz Kirliliğinin Önlenmesi için Kapasite Geliştirme	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
27	Avrupa Birliği'nin Mekânsal Bilgi Altyapısına Uyumda Kapasite Geliştirme.	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

2011 Yılı-Kurumsal Yapılanma Projeleri

Sayı	Proje	İlgili Kurum
28	Türkiye'de Kişisel Verilerin Korunması Sisteminin Hayata Geçirilmesi	Adalet Bakanlığı
29	Ombudsmanlık Sisteminin Kurulmasının Desteklenmesi	TBMM
30	Bilgi Toplumuna Geçiş ve Hızlı Genişbant Hizmetlerin Tüketiciler Yararına Kullanılmasına Yönelik Teknik Yardım	BTK
31	Suç Analizi Etkinliği ile Suç Analizi ve Değerlendirme Merkezi'nin Verimliliğini Geliştirme	Jandarma Genel Komutanlığı
32	Balıkçılık Sisteminde Üretici Örgütlerinin İdari Kapasitesinin Oluşturulması	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
33	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün Kurumsal ve İdari Kapasitesinin Güçlendirilmesi	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
34	Ulusal İltica Karar Sisteminin Güçlendirilmesi	Emniyet Genel Müdürlüğü
35	Uluslararası Korumaya Muhtaç Kişiler için Uydu Şehirler Kapsamında Koruma Stratejilerinin Geliştirilmesi	İçişleri Bakanlığı
36	Türkiye'de Düzensiz Göçmenlerin Gönüllü Geri Dönüşleri için Ulusal Yönlendirme Mekanizmasının Güçlendirilmesi ve Sağlamllaştırılması	Emniyet Genel Müdürlüğü
37	Sermaye Piyasası Kurulu'nun (SPK) Güçlendirilmesi	Sermaye Piyasası Kurulu
38	Türkiye'de Sivil Gözetimin Artırılması II. Aşama	İçişleri Bakanlığı
39	Avrupa Entegrasyon Sürecini Güçlendirmeye Yönelik Destek Faaliyetleri	Avrupa Birliği Bakanlığı

Tablo 5. IPA-III - Çevre Operasyonel Programından (2007-2011) Faydalanması Planlanan Projeler

Sayı	Proje Yeri	Sektör
1	Ordu	Atık su
2	Erdemli	Su ve Atık su
3	Manavgat	Su ve Atık su
4	Doğubeyazıt	İçme suyu arzı
5	Ceyhan	Su ve Atık su
6	Amasya	Su ve Atık su
7	Lüleburgaz	Atık su
8	Siverek	Atık su
9	Seydişehir	Atık su
10	Erzurum	Su ve Atık su
11	Balıkesir	Katı atık yönetimi
12	Konya	Katı atık yönetimi
13	Çorum	Katı atık yönetimi

Sayı	Proje Yeri	Sektör
14	Diyarbakır	Entegre Katı atık yönetimi / Su ve Atık su
15	Erzincan	Su ve Atık su
16	Soma	Atık su
17	Polatlı	Su ve Atık su
18	Merzifon	Su ve Atık su
19	Sorgun	Atık su
20	Erciş	Su ve Atık su
21	Aksaray	Atık su ve katı atık
22	Silvan	İçmesuyu arzı
23	Bartın	Su ve Atık su
24	Çarşamba	Atık su
25	Van	Katı atık yönetimi
26	Kars	Atık su
27	Batman	Katı atık yönetimi
28	Ereğli	Katı atık yönetimi
29	Akşehir	Su ve Atık su
30	Nizip	Su ve Atık su
31	Adıyaman	Atıksu
32	Ezeltere(Bulancak)	Su ve Atık su
33	Akçaabat	İçmesuyu arzı
34	Kahramanmaraş	Atık su
35	Şanlıurfa	Atık su

Tablo 6. IPA III- Ulaştırma Operasyonel Programı Kapsamında Finanse Edilen Projeler

Tamamlanan Projeler
IPA Birimi için Uygunluk Denetimi Projesi
İhalesi Tamamlanan Projeler
Ankara-İstanbul Hızlı Tren Hattı Köseköy-Gebze Kesimi Rehabilitasyonu ve Yeniden Yapımı Projesi IPA Birimi ve Nihai Faydalanıcıların Kapasitelerinin Güçlendirilmesi için Teknik Destek Projesi Bilgilendirme ve Tanıtım Faaliyetleri için Teknik Destek Projesi
Hali Hazırda İhalesi Devam Eden Projeler
Irmak-Karabük-Zonguldak Demiryolu Hattı Rehabilitasyonu ve Sinyalizasyonu Projesi Samsun-Kalın Demiryolu Modernizasyonu için Teknik Destek Projesi Malatya-Narlı Demiryolu Modernizasyonu için Teknik Destek Projesi Alayunt-Afyon-Konya Demiryolu Modernizasyonu için Teknik Destek Projesi
2007-2013 Ulaştırma OP Bütçesi ile Finanse Edilmesi Düşünülen Diğer Projeler
Filyos Limanı Yapımı Projesi Samsun-Kalın Demiryolu Modernizasyon Projesi Malatya-Narlı Demiryolu Modernizasyon Projesi Alayunt-Afyon-Konya Demiryolu Modernizasyon Projesi

Tablo 7. IPA-III - Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı Kapsamında Finanse Edilen Projeler

No	Projenin Adı	Yararlanıcı Kurum	Yeri
1	Avrupa-Türkiye İş Merkezleri Ağı'nın Genişletilmesi Projesi	TOBB	Sivas, Antakya, Batman, Van
2	Kümelenme ile Ağ Oluşturma ve Bölgesel İşbirliği için KOBİ'lerin Güçlendirilmesi Projesi	Ekonomi Bakanlığı	Samsun, Trabzon, Gaziantep, K.Maraş, Çorum
3	Operasyonel Programın Yönetimi, Uygulanması, İzlenmesi, Kontrolü ve Değerlendirmesi için Teknik Yardım Projesi (3.1)	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, BRP-KUD	Hedef Bölge
4	Büyüyen Anadolu'ya Kredi Kolaylıkları Projesi (BAKK)	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü	Hedef Bölge
5	Gelişen 43 Anadolu Girişim Sermayesi Fonu	KOSGEB	Hedef Bölge
6	3 Adet İş Geliştirme Merkezinin Kurulması ve Türkiye'deki İş Geliştirme Merkezleri Arasında Bir Network Oluşturulması Projesi	KOSGEB	Kastamonu, Malatya, Tokat
7	Gaziantep Teknoparkının Araştırma ve Teknolojik altyapısının Geliştirilmesi Projesi	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı - Sanayi Ar-Ge Genel Müdürlüğü	Gaziantep

No	Projenin Adı	Yararlanıcı Kurum	Yeri
8	Erciyes Teknopark Bölgesel İnovasyon Merkezinin Kurulması Projesi	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı - Sanayi Ar-Ge Genel Müdürlüğü	Kayseri, Yozgat
9	FIRASET (Girişimci İşgücünü Çevreleyen Fırat Gökkuşağı)	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı - Sanayi Ar-Ge Genel Müdürlüğü	Elazığ
10	Operasyonel Programın Tedbirlerinin Tanıtılması Projesi (3.2)	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı BRP-KUD	Hedef Bölge
11	3 Adet İş Geliştirme Merkezinin Kurulması ve Türkiye'deki İş Geliştirme Merkezleri Arasında Bir Network Oluşturulması Projesi - 2. Safha	KOSGEB	Kastamonu, Malatya, Tokat
12	Rize Çay Araştırma ve Uygulama Merkezi	Rize Ticaret ve Sanayi Odası	Rize
13	Van İŞGEM Büyüyor	Van Sanayici ve İşadamları Derneği	Van
14	Küçük Sanayicilerin Büyük Ortaklığı	Tokat S.S Küçük Sanayi Yapı Kooperatifi	Tokat
15	Arım Balım Peteğim Projesi	Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Arıcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Ordu
16	Fındık Lisanslı Deposu ve Fındık pazar yeri kurulması	Giresun Ticaret Borsası	Giresun

No	Projenin Adı	Yararlanıcı Kurum	Yeri
17	Mobilya Sektörü İnovasyon, Dış Ticaret, Pazar Araştırma, Ortak Makine Parkı ve Eğitim Merkezi	Orta Anadolu Kalkınma Birliği (ORAKAB)	Kayseri
18	Mardin-Kültürel Turizm Merkezi	Mardin Valiliği	Mardin
19	Şanlıurfa Hububat Lisanslı Deposu	Şanlıurfa Ticaret Borsası	Şanlıurfa
20	Sanayi Evsafı Orman Ürünleri Ortak İşleme Entegre Tesisi	Kastamonu Ticaret Borsası	Kastamonu
21	Hatay Mobilyacılar için Ortak Kullanım Atölyesi	Antakya Ticaret ve Sanayi Odası	Hatay
22	Fıstık İşleme Sektörü Ortak Sanayi Altyapısı	Siirt İli ve İlçeleri Fıstık Üreticileri Birliği	Siirt
23	GAP illeri Çırcır- Presse İşletmelerinin Koordinasyon Ve İşbirliklerinin Geliştirilmesi İle Kümelenme	Güneydoğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Diyarbakır
24	Erzurum, Erzincan ve Kars Kış Turizmi Koridoru Projesi	Kültür ve Turizm Bakanlığı	Erzurum, Erzincan, Kars
25	Gaziantep Bölgesel Endüstriyel Tasarım ve Modelleme Merkezi (GETAM)	KOSGEB	Gaziantep
26	Doğal Taş Sektöründe Bilgi ve Teknolojiye Dayalı Üretim Modeli Projesi.	Bayburt İl Özel İdaresi	Bayburt

No	Projenin Adı	Yararlanıcı Kurum	Yeri
27	Samsun Uluslararası Akredite Metal Metroloji ve Kalibrasyon Laboratuvarı	Samsun Ticaret ve Sanayi Odası	Samsun
28	Orta Karadeniz Bölgesinin (TR 83) Rekabetçiliğinin Artırılması	TR-83 Bölgesi Kalkınma Ajansı	Samsun
29	Güneydoğu Anadolu'da İki İş Kümesinin Hayata Geçirilmesi	GAP Bölge İdaresi Başkanlığı	Şanlıurfa
30	Amasya'da Mobilya ve Otomotiv Sektöründe Ortak Kullanım Tesisi ve Küçük İşletmelere Danışmanlık Hizmeti Merkezi Kurulması	Amasya Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birlik Başkanlığı	Amasya
31	Gıda Sektörü Anadolu Teknoloji Platformu- INNOFOOD	TÜBİTAK	Kocaeli, Gaziantep, Şanlıurfa, Giresun
32	SETEM (Sürekli Eğitim ve Teknoloji Geliştirme Merkezi)	Çankırı Karatekin Üniversitesi	Çankırı
33	Yeniçam Tersane Sahası, Tersane 3-Tekne İmal ve Çekek Alanına "Üretim Destek Atölyesi" Kurulması	S.S. Sac Gemi, Ahşap Tekne ve Kotra İmalatçıları K.S.S.	Trabzon
34	Ardahan Yalnızçam Kış Sporları Ve Yayla Turizm İyileştirme Projesi	Ardahan İl Özel İdaresi	Ardahan
35	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelere Eğitim Ve Danışmanlık Merkezi Projesi	Bitlis Eren Üniversitesi	Bitlis

No	Projenin Adı	Yararlanıcı Kurum	Yeri
36	Fındık Kabuğunun Kılıdını Açanlar Projesi - FİKAP	Tarım Köy İşleri Bak. Tarımsal Araş. GM, Fındık Araş. Enstit. Müd.	Giresun
37	Bafra İş Geliştirme ve İhracatı Destekleme Merkezi Projesi	Bafra OSB Yönetim Krl. Bşk.	Samsun
38	Peynir Altı Suyu Tozu Üretim Tesisi	Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası	Trabzon
39	Maraş Biberi İş Kümesi	K.Maraş Tarım İl Müdürlüğü	K.Maraş
40	İlkbaharda Van	Gevaş Kaymakamlığı	Van
41	Doğu Anadolu'da Pazar Odaklı Bir Strateji Çerçevesinde Süt Ürünleri Küme Geliştirme Projesi	Kars Valiliği	Kars
42	Osmaniye İş Geliştirme Merkezinin Kurulması	Osmaniye Valiliği	Osmaniye
43	Tasarım ve Planlama Sürekli Ar-Ge Eğitim ve Danışmanlık Merkezi Projesi	Atatürk Üniversitesi	Erzurum
44	Kommagene Nemrut Turizm Odaklı Canlandırma Projesi (KN-TOC)	Adıyaman Valiliği	Adıyaman
45	Pamuk Dağı Turizm Projesi	Iğdır İl Özel İdaresi	Iğdır
46	İshak Paşa Sarayı Turizm Altyapısının iyileştirilmesi ve tanıtılması projesi	Ağrı İl Özel İdaresi	Ağrı

No	Projenin Adı	Yararlanıcı Kurum	Yeri
47	Elazığ İŞGEM 'in Sanayi Altyapısının Geliştirilerek Bölgesel ve Sektörel yapıya kavuşturulması	Elazığ İl Özel İdaresi	Elazığ
48	Doğu Akdeniz Ekonomik Kalkınma ve İş Geliştirme Merkezi Kurulması	Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası (KMTSO)	K.Maraş
49	Siirt'te Turizm Sektörünün Canlandırılması Projesi	Aydınlar Kaymakamlığı	Siirt
50	Zeytin Ürünleri Bölgesel Destek Projesi	Güneydoğu Tarım Satış Kooperatifleri Birliği - GÜNEYDOĞUBİRLİK	Gaziantep
51	Sorgun İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM) Projesi	Sorgun Belediye Başkanlığı	Yozgat
52	Kayısı Kümelenme Vadisi ve Temiz ve Yenilenebilir Enerji (Toprak, Solar) Kaynakları Kullanılarak, Kayısı ve Yaş Meyvenin İç ve Dış Piyasaya Arz Süresinin Uzatılması	Malatya Valiliği Malatya Ticaret Borsası	Malatya
53	Yozgat Yatırım Destek Ofisi Kurulması	Yozgat Ticaret ve Sanayi Odası	Yozgat
54	Amasya, Sivas ve Tokat Ekmeğini Taştan Çıkartıyor	Amasya Mermer ve Madenciler Derneği	Amasya
55	Kars, Ağrı, Ardahan, Iğdır İllerinde Bölgesel Rekabet Edebiliğinin Artırılması Projesi	Kars Valiliği	Kars, Ağrı, Ardahan, Iğdır

Tablo8. IPA-IV İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi - Operasyonlar ve Hibe Programları

2007-2009 Dönemi - Yürütülen ve İhalesi Devam Eden Operasyonlar

- Kadın İstihdamının Artırılması (Tebdir 1.1)
- Genç İstihdamının Teşvik Edilmesi (Tebdir 1.2)
- Kayıtlı İstihdamın Yenilikçi Yollarla Teşviki (Tebdir 1.3)
- Kamu İstihdam Hizmetlerinin Kalitesinin Artırılması (Tebdir 1.4)
- Kız Çocuklarının Okullaşma Oranlarının Artırılması (Tebdir 2.1)
- Mesleki Ve Teknik Eğitimin Kalitesinin Arttırılması - I (Tebdir 2.2)
- Hayatboyu Öğrenmenin Teşvik Edilmesi (Tebdir 3.1)
- İşçi Ve İşverenlerin Küresel Ekonomiye Uyum Yeteneklerinin Arttırılması (Tebdir 3.2)

2007-2009 Dönemi Operasyonları Altında Uygulanan Hibe Programları

- Kadın İstihdamının Desteklenmesi Hibe Programı (Tr07h1.02-01)
- Yenilikçi Yöntemlerle Kayıtlı İstihdamın Teşvik Edilmesi Hibe Programı (Tr07h1.01-01)
- Hayatboyu Öğrenmenin Desteklenmesi Hibe Programı (Tr07h2.01-02)
- Özellikle Kız Çocuklarının Okullaşma Oranlarının Artırılması Hibe Programı (Tr08h2.01-02)
- Genç İstihdamının Desteklenmesi Hibe Programı (Tr08h1.01-01)

2010-11 Dönemi için Planlanan Operasyonlar

- Kadın İstihdamının Arttırılması (Tebdir 1.1)
- Genç İstihdamının Arttırılması Operasyonu (Tebdir 1.2)
- Kayıtlı İstihdamın Yenilikçi Yollarla Teşviki Operasyonu (Tebdir 1.3.)
- Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi- Iı (Tebdir 1.4)
- Özellikle Kız Çocuklarının Okullaşma Oranlarının Arttırılması- Iı (Tebdir 2.1.)
- Türkiye'de Mesleki Ve Teknik Eğitimin Kalitesinin Arttırılması- Iı (Tebdir 2.2)
- Hayat Boyu Öğrenmenin Teşviki- Iı (Tebdir 3.1.)
- Esnaf Ve Sanatkarların Uyum Yeteneklerinin Arttırılması (Tebdir 3.2)
- Turizm Sektöründeki İşçi Ve İşverenlerin Uyum Yeteneklerinin Arttırılması (Tebdir 3.2)
- Türkiye'de Aktif İçerme (Tebdir 4.2)
- Sosyal İçerme - Iı (Tebdir 4.1)
- Dezavantajlı Kişilerin Toplumsal Entegrasyonu İçin İstihdam Ve Sosyal Yardımların Koordinasyonu (Tebdir 4.1)

Tablo 9. IPA V- Kırsal Kalkınma

İlk Fazda Uygulanacak Tedbirler ve Alt Tedbirler	Programın İlk Fazının Uygulanacağı İller
- Tarımsal İşletmelerin Yeniden Yapılandırılması ve Topluluk Standartlarına Ulaştırılmasına Yönelik Yatırımlar (Tedbir 101) - Süt üreten tarımsal işletmeler (Alt Tedbir 1) - Et üreten tarımsal işletmeler (Alt Tedbir 2)	Afyon, Amasya, Balıkesir, Çorum, Diyarbakır, Hatay, Isparta, Kahramanmaraş, Kars, Konya, Malatya, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Trabzon, Yozgat, Erzurum, Van, Ordu
- Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanmasının Yeniden Yapılandırılması ve Topluluk Standartlarına Ulaştırılmasına Yönelik Yatırımlar (Tedbir 103) - Süt ve süt ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması (Alt Tedbir 1) - Et ve et ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması (Alt Tedbir 2) - Meyve ve sebzelerin işlenmesi ve pazarlanması (Alt Tedbir 3) - Su ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanması (Alt Tedbir 4)	
- Kırsal Ekonomik Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi ve Geliştirilmesi (Tedbir 302) - Çiftlik faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi (Alt Tedbir 1) - Yerel ürünler ve mikro işletmelerin geliştirilmesi (Alt Tedbir 2) - Kırsal turizm (Alt Tedbir 3) - Kültür balıkçılığının geliştirilmesi (Alt Tedbir 4)	

Tablo 10. Katılım Öncesi Yardım Kapsamında Uygulanan Hibe Programları

Program ve Yılı	Hibe Programı	Hibe Programını Uygulayan Kuruluş	Projelere Tahsis Edilen Bütçe (avro)	Proje Sayısı
Katılım Öncesi Yardım 2002 Yılı Programı	Aktif İşgücü Piyasaları Yeni Fırsatlar Hibe Programı	Türkiye İş Kurumu	31.956.649,89	245
Katılım Öncesi Yardım 2003 Yılı Programı	STK'lar ile Kamu Diyalogunun Artırılması Hibe Programı	AB Genel Sekreterliği	483.719,16	11
Katılım Öncesi Yardım 2004 Yılı Programı	Sivil Toplumun Geliştirilmesi Hibe Programı	Sivil Toplum Geliştirme Merkezi	675.356,24	34
Katılım Öncesi Yardım 2004 Yılı Programı	Sosyal Diyalogun Güçlendirilmesi Hibe Programı	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	1.672.732,67	26
İdari İşbirliği Programı	Sivil Toplum Diyalogu: Bilgi Köprüleri Hibe Programı	AB Genel Sekreterliği	2.061.340,65	28
Katılım Öncesi Yardım 2004 Yılı Programı	Sürdürülebilir Kalkınmanın Desteklenmesi Hibe Programı	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı	912.015,89	23
Katılım Öncesi Yardım 2004 Yılı Programı	Kültürel Hakların Desteklenmesi: Yayıncılık Destek Hibe Programı Kültürel Girişimler Hibe Programı	Kültür ve Turizm Bakanlığı	1.462.633,38	25

Program ve Yılı	Hibe Programı	Hibe Programını Uygulayan Kuruluş	Projelere Tahsis Edilen Bütçe (avro)	Proje Sayısı
Katılım Öncesi Yardım 2005 Yılı Programı	Katılım Öncesi Süreçte STK'ların Güçlendirilmesi: Kadın Hakları Hibe Programı Engelli Hakları Hibe Programı Tüketici Hakları Hibe Programı Çocuk Hakları Hibe Programı Çevrenin Koruması Hibe Programı	AB Genel Sekreterliği	5.277.641,30	93
Katılım Öncesi Yardım 2006 Yılı Programı	Sivil Toplum Diyalogu: Kentler ve Belediyeler Hibe Programı Üniversiteler Hibe Programı Meslek Örgütleri Hibe Programı Gençlik STK'ları Hibe Programı	AB Genel Sekreterliği	19.294.805,56	119
Katılım Öncesi Yardım 2006 Yılı Programı	Aktif İstihdam Tedbirleri Hibe Planı	Türkiye İş Kurumu	15.994.821,26	101
Katılım Öncesi Yardım 2006 Yılı Programı	Türkiye'de Sivil Toplumun Desteklenmesi: Katılımcı Demokrasi için Yerel Hareket	Sivil Toplum Geliştirme Merkezi	399.997,69	47
Katılım Öncesi Yardım 2006 Yılı Programı	AB- Türkiye Odaları Forumu	TOBB- Eurochambers	2.248.788,39	22
Katılım Öncesi Yardım 2006 Yılı Programı	Türkiye'de Sivil Toplumun Güçlendirilmesi: Sivil Topluma Bütüncü Yaklaşım ve Katılımcı Yerel Projeler	Sivil Toplum Geliştirme Merkezi	499.836,23	21

Program ve Yılı	Hibe Programı	Hibe Programını Uygulayan Kuruluş	Projelere Tahsis Edilen Bütçe (avro)	Proje Sayısı
Katılım Öncesi Yardım 2003 Yılı Programı	Samsun-Kastamonu-Erzurum Bölgesel Kalkınma Programı: Yerel Kalkınma Girişimleri Hibe Programı Küçük ve Orta Boy İşletmeler (KOBİ) Hibe Programı Küçük Ölçekli Altyapı Hibe Programı	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı	48.274.198,74	396
MEDA Programı 2001	Doğu Anadolu Bölgesel Kalkınma Programı: Turizm ve Çevre Hibe Programı Tarım ve Kırsal Kalkınma Hibe Programı Sosyal Kalkınma Hibe Programı KOBİ Hibe Programı	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı	29.047.351,96	309
Katılım Öncesi Yardım 2004 Yılı Programı	Ağrı-Kayseri-Konya-Malatya Bölgesel Kalkınma Programı Yerel Kalkınma Girişimleri Hibe Programı KOBİ Hibe Programı Küçük Ölçekli Altyapı Hibe Programı	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı	84.915.823,27	510
Katılım Öncesi Yardım 2005 Yılı Programı	Doğu Karadeniz Bölgesel Kalkınma Programı Yerel Kalkınma Girişimleri Hibe Programı KOBİ Hibe Programı Turizm ve Çevre Altyapısı Hibe Programı	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı	24.000.000	213

Program ve Yılı	Hibe Programı	Hibe Programını Uygulayan Kuruluş	Projelere Tahsis Edilen Bütçe (avro)	Proje Sayısı
Katılım Öncesi Yardım 2003 Yılı Programı	Bulgaristan ile Sınır Ötesi İşbirliği I	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı	456.190,20	9
Katılım Öncesi Yardım 2004 Yılı Programı	Bulgaristan ile Sınır Ötesi İşbirliği II	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı	462.646,11	13
Katılım Öncesi Yardım 2005 Yılı Programı	Bulgaristan ile Sınır Ötesi İşbirliği III	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı	454.242,63	13
Katılım Öncesi Yardım 2006 Yılı Programı	Bulgaristan ile Sınır Ötesi İşbirliği IV	Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı	620.666,90	17
Katılım Öncesi Yardım 2006 Yılı Programı	Sel Riskinin Azaltılması:	GAP İdaresi	14.999.999,83	37
Katılım Öncesi Yardım 2006 Yılı Programı	Sosyal Destek Hibe Programı			
Katılım Öncesi Yardım 2006 Yılı Programı	Fiziksel Planlama ve Yatırım Hibe Programı	Milli Eğitim Bakanlığı	4.996.769,34	45
IPA-IV İnsan Kaynaklarının Güçlendirilmesi	Hayat Boyu Öğrenmenin Desteklenmesi			
IPA-IV İnsan Kaynaklarının Güçlendirilmesi	Kayıtlı İstihdamın Teşvik Edilmesi Projesi	Sosyal Güvenlik Kurumu	9.317.650,50	42
IPA-IV İnsan Kaynaklarının Güçlendirilmesi	Kadın İstihdamının Artırılması Projesi	Türkiye İş Kurumu	24.486.365,35	135
IPA-IV İnsan Kaynaklarının Güçlendirilmesi	Genç İstihdamının Güçlendirilmesi	Türkiye İş Kurumu	24.308.787,69	128

Program ve Yılı	Hibe Programı	Hibe Programını Uygulayan Kuruluş	Projelere Tahsis Edilen Bütçe (avro)	Proje Sayısı
IPA-I Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Yapılanma	İstanbul 2010 Kültür Başkenti Hibe Programı	İstanbul 2010 Kültür Başkenti Ajansı	1.519.597,40	11
IPA-IV İnsan Kaynaklarının Güçlendirilmesi	Okul Öncesi Eğitimin Güçlendirilmesi	Milli Eğitim Bakanlığı	5.233.380,48	75
IPA-I Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Yapılanma	Voc- Test Merkezleri	Mesleki Yeterlilik Kurumu	6.618.993,68	26
IPA-IV İnsan Kaynaklarının Güçlendirilmesi	Özellikle Kız Çocuklarının Okullarına Oranının Artırılması	Milli Eğitim Bakanlığı	9.822.287,16	89
Katılım Öncesi Mali Yardım 2007 Yılı Programı	Sivil Toplum Diyaloğu II: Mikro Hibe	Avrupa Birliği Bakanlığı	276.576,84	57
Katılım Öncesi Mali Yardım 2007 Yılı Programı	Sivil Toplum Diyaloğu II: Kültür-Sanat	Avrupa Birliği Bakanlığı	2.221.068,51	19
Katılım Öncesi Mali Yardım 2007 Yılı Programı	Sivil Toplum Diyaloğu II: Tarım-Balıkçılık	Avrupa Birliği Bakanlığı	2.796.219,82	23

Program ve Yılı	Hibe Programı	Hibe Programını Uygulayan Kuruluş	Projelere Tahsis Edilen Bütçe (avro)	Proje Sayısı
Katılım Öncesi Mali Yardım 2008 Yılı Programı	Yerel Düzeyde Sivil Katılımın Güçlendirilmesi	Sivil Toplum Geliştirme Merkezi	199.575,90	23
Katılım Öncesi Mali Yardım 2008 Yılı Programı	Sivil Toplum Örgütleri Arasında Diyalogun Geliştirilmesi	Sivil Toplum Geliştirme Merkezi	797.508,17	23
	Euro-Med Youth III Programı	Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Başkanlığı	61.163,33	2
Katılım Öncesi Mali Yardım 2007 Yılı Programı	Karadeniz Havzası Sınır Ötesi İşbirliği Programı	Avrupa Birliği Bakanlığı	1.036.908,80	9
Katılım Öncesi Mali Yardım 2007 Yılı Programı			379.883.570,96	3019

Kaynak: Merkezi Finans ve İhale Birimi

Tablo 11. 2012 Yılında Duyurulması Planlanan Ab Hibe Programları

IPA Önceliği	Proje	İlgili Kurum	Uygulama Alanı	Hibe Programı Bütçesi	Tahmini Duyuru Zamanı
IPA-I: Kurumsal Yapılanma (2009)	Demokrasi, İnsan Hakları ve Vatandaşlık Eğitimi Hibe Programı	Milli Eğitim Bakanlığı	Türkiye Geneli	2.400.000 €	2012 Yılı 1. Çeyreği
IPA-I: Kurumsal Yapılanma (2009)	Kadına Karşı Şiddetin Engellenmesi Hibe Programı	İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü	Türkiye Geneli	3.300.000 €	2012 Yılı 1. Çeyreği
IPA-I: Kurumsal Yapılanma (2009)	Engellilerin Topluma Kazandırılması Hibe Programı	Özürlüler İdaresi	Türkiye Geneli	2.000.000 €	2012 Yılı 1. Çeyreği
IPA-I: Kurumsal Yapılanma (2009)	Türkiye-AB Odalar Forumu	TOBB	Türkiye Geneli	2.800.000 €	2012 Yılı 1. Çeyreği

IPA Önceliği	Proje	İlgili Kurum	Uygulama Alanı	Hibe Programı Bütçesi	Tahmini Duyuru Zamanı
IPA-I: Kurumsal Yapılanma (2010)	Türkiye ile AB Arasında Sivil Toplum Diyaloğu-III: Siyasi Kriterler Hibe Programı	Avrupa Birliği Bakanlığı	Türkiye Geneli	6.000.000 €	2012 Yılı 1. Yarı
IPA-I: Kurumsal Yapılanma (2010)	Türkiye ile AB Arasında Sivil Toplum Diyaloğu-III: Medya Hibe Programı	Avrupa Birliği Bakanlığı	Türkiye Geneli	3.000.000 €	2012 Yılı 1. Yarı
IPA-I: Kurumsal Yapılanma (2010)	Türkiye ile AB Arasında Sivil Toplum Diyaloğu-III: Mikro Hibe Programı	Avrupa Birliği Bakanlığı	Türkiye Geneli	300.000 €	2012 Yılı 1. Yarı
IPA-IV: İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi (2009)	Mesleki Eğitimin Kalitesinin Artırılması Hibe Programı I-II	Milli Eğitim Bakanlığı	Öncelikli 12 Düzey-II Bölgesi	16.000.000 €	2012 Yılı 1. Yarı

IPA Önceliği	Proje	İlgili Kurum	Uygulama Alanı	Hibe Programı Bütçesi	Tahmini Duyuru Zamanı
IPA-IV: İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi	Kız Çocuklarının Okullaşma Oranının Artırılması Hibe Programı II	Milli Eğitim Bakanlığı	Öncelikli 12 Düzey-II Bölgesi	9.600.000 €	2012 Yılı 1. Yarı
IPA-IV: İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi	HayatBoyu Öğrenmenin Desteklenmesi Hibe Programı II	Milli Eğitim Bakanlığı	Öncelikli 12 Düzey-II Bölgesi	5.000.000 €	2012 Yılı 1. Yarı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY FOR EU AFFAIRS

T.C.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

Adres: Mustafa Kemal Mah. 2082.Cad. No: 4
06800 Bilkent /ANKARA

Telefon: 0 (312) 218 13 00 • **Faks:** 0 (312) 218 14 64
www.ab.gov.tr